

కావెను సి. కె. నాయుడుగారు

క్రికెటు పందెములలో మేటివీరుడు

రాజధాని, యమ్. సి. సి. జట్టులనుగూర్చి నాయుడుగారి అభిప్రాయములు

(మా వ్యాయామవిలేఖలో సంభాషణ)

ప్రఖ్యాతాంధ్రుడును, భారతదేశముందలి క్రికెటు ఆట గాంధ్రలోకాల్ల మేటి వీరుడును, ఆధునిక పాశ్చాత్య భారతీయ క్రీడలన్నిటియందు వారి కేరీన వాడునగు కావెను సి. కె. నాయుడుగారు. దీని నేడు మా ప్రతినిధి సందర్శించి క్రికెటు పందెములను గూర్చియు, బొంబయి రాష్ట్రముందలి ఆంధ్రులనుగూర్చి ముచ్చటించెను. నాయుడుగారు తమకు సహజముగ క్రీడాభిలాష కల ముతో ప్రతినిధిచైచి ప్రశ్న ములన్నంటికి తగు సమాధానము లొసంగి తాము ఆంధ్రులమని జెప్పుకొనుటకు గర్వింబుమన్నా మనియు, ఆంధ్రప్రతిక తమకు సన్మానించినందులకు కృతజ్ఞత దెల్పిరి.

నాయుడుగారితో మా ప్రతినిధి గావించిన సంభాషణ ను వ్రాయుటకు పూర్వము నాయుడుగారిని వాడుకుల కొకెంతెప్పరి పయనిజేయుట ఆంధ్రులము గాజాలము: సి. కె. నాయుడు గారు ఉన్న కుటుంబము నుండి వచ్చిన వారు. వీరి పూర్వులనివాసస్థానము కృష్ణామండలముందలి మచిలీపట్టణము. వీరిపితామహులగు రా.బి.సి. నాయుడుగారు నాయుడుగారు బందరుపురము వీడి నాగపురముందు నివాసమేర్పరచుకొని ఏబది, అరువది సంవత్సరములకు పైగ కాకెను. రాయబహద్దూర్ నాయుడుగారు నాయుడుగారు సుగ్రహరాష్ట్రము లందలి న్యాయవాదులలో చాల ఖ్యాతివహించియుండిరి. నాగ పురముందు మొదటివారు జరిగిన అఖిలభారతదేశీయమహాజన సభకు వీరు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులుగ నుండి రనిన వీరి ప్రాముఖ్యత తెలియగలదు. సి. కె. నాయుడుగారి తండ్రిగారు సి.నూ ర్యప్రకాశరావు నాయుడుగారు కొంతకాలము నాగపురంలో బాధ్యతగనుండి విరమించుకొని ఉన్నత న్యాయస్థానముందు ప్రధానన్యాయమూర్తిగ నుమారు 10 సంవత్సరములు బనిజేసి యుండిరి.

సి. కె. నాయుడుగారు ముప్పది సంవత్సరములకు లోపు గ నుందురు. మేనిరంగు, చామనచాయి, ఆజానబాహువులు, వెడదయైన నత్తుపలము, కోలమొగము. బలయుతిమగు కంఠము లతో గరిడీసాములందు కేరీనవారుగ కన్నట్టుమందురు. మాట్లాడునపుడు పరహాసనడనముతో లహావినయవినమ్రతలతో మాట్లాడెదరు. వీరు దాదాపు పాశ్చాత్య భారతీయ వ్యాయామము లన్నిటియందును ప్రవేశముగలవారు. అన్నిటిలోను క్రికెటు వీరి సాత్తనిజెప్పనలెను. బాల్యమునుండియు మల్లయుద్ధము (కుస్తీ)యందు కృషిసలిపి ప్రావీణ్యమును బడసిరి. ముప్పయి ధము (బాక్సింగు)నందు మంచి యనుభవముగలవారు. టెన్నిసు పందెములలో భారతీయ ఆటగాండ్ర కేరికిని వెనుదీయవారు గారు. హాకీ పోలో పందెములందును పాల్గొనియుండిరి. క్రికెటు పందెములందు మాత్రము ప్రస్తుతము భారతదేశమందు ప్రతి మానులను కీర్తిని నడసిరి. కీరి యాటలో కొరతవడిన యంతమే మియులేదు. అనేక పాశ్చాత్యకేలకు నిపులులు వీరి యాటను గాంచి మిక్కిలి ప్రశంసించిరి.

నేటి సంభాషణ

మా ప్రతినిధి అడిగిన ప్రశ్నల క్రిందివిధమున ప్రత్యుత్తరము లొసంగిరి.

ప్ర:— మదరాసు క్రికెటు ఆటగాండ్ర విషయమై తమ అభిప్రాయమేమి? ఇతరరాష్ట్రములవారికిని మదరాసు వారికిని గల పోలిక ఏమి?

జవాబు:— మదరాసులో క్రికెటు చాల ప్రశంసనీయముగ ఆడబడుచున్నది. భారతదేశమందలి ఏయిరరాష్ట్రముల కుగాని చన్నపురి వెనుకబడదు. మీదుమిక్కిలి ఇటీవల మదరాసువారు బొంబయిజట్టును ఓడించుటనైన తమప్రతిభ నిను మహిమజేసికొని ఉన్నతస్థానము నాక్రమించిరి.

ప్ర:— మదరాసు ఆటగాండ్రలో ప్రత్యేకముగ ఎన్న దిగిన ఆంశముల నేమైనను తాము గమనించితిరా?

జ:— “బాటింగు” చాల బాగుగనున్నది. “బాటింగు” గూడ చక్కగ గవ్వరతురు. “ఫీల్డింగు” లో బొంబయివారి కంటె వెనుకబడెను. క్రికెటు ఆటయందలి రహస్యములన్నియు బాగుగ నెరుంగుదురు. మదరాసు క్రికెటు ఆటగాడు బహుశా

క్షుణ్ణముగ ఏవిషయమునైన గ్రాహ్యముజేసికొని అనుసరింపగ లెను. 1920 సం॥నందు నే గాంచినదానికంటెను ప్రస్తుతము మదరాసువారి క్రికెటు ఆటయంతన్ని శాకలలోను అనల్పముగ అభివృద్ధిగలదు.

ప్ర:— పూర్వము 1920 లో మీరు ఆడిన ప్రదర్శనకంటె నేడు మారెనుగలరా?

జ:— కొను. విద్యార్థులు క్రొత్తవారుగలరు.

ప్ర:— మదరాసువారు బొంబయివారితో నాడినపు డిరువక్షముల బలాబలము లేకుండునా?

జ:— బొంబయి వారితో ఆడినపుడు ఫలితములబట్టి, జూచినను లేక ఆటను గాంచిననుగాని బొంబయివారికంటె ఒకవాని హెచ్చనిపించుకొని రనుటలో నెట్టిసందియము లేదు.

రాజధాని క్రికెటుపందెము

ప్ర:— మొన్నటితో అంతమైన రాజధాని క్రికెటుపందెమును గూర్చియు అందలి యూగోషియను భారతీయ జట్టు లను గూర్చి తమ అభిప్రాయములను తెల్పెదరా?

జ:— యూగోషియను జట్టు చాల ఉత్తమముగ ఆట నాడెను. ఫీల్డింగులో మా భారతీయ జట్టు కంటె వారి

మిన్నయై యుండిరి. అది యే వారి ప్రధాన సాధనము. బాటింగు బాటింగులలోమాత్రము పాశ్చాత్యులకంటె భారతీయులే ప్రావీణ్యమును జూపెట్టిరి. వేనితనకాడిన పందెములలో అత్యుత్తమముగ నానిలో మొన్నటి పందెముకటియని జెప్పగలను. నీఫలితములబట్టిజూచిన 1920 సం॥లో బొంబయిలోపాశ్చాత్యులకు భారతీయులకుజరిగిన “బొంబయి డైసెల్ క్యా డ్రెంసుల్” పందెమునుబోలియుండెను. మొత్తముసంఖ్య చాలతృప్తికరముగనుండెను. ఇటులే ఆడినవో ఎల్లపుడు బోర్డుపై 400 సంఖ్యయుండగలదు.

యమ్. సి. సి. జట్టు

విమ్మల మాప్రతినిధి ఇంగ్లండునుంచి వచ్చిన యమ్. సి. సి. జట్టునుగూర్చి ప్రశ్నింపగ యమ్. సి. సి. జట్టులో నిపులు లనుఆటగాండ్రు కొందరుగలవనియు, వారిలో ప్రధానముగ “ఫీల్డింగు” కేర్పానడగనవనియు బట్టిరి. “ఫీల్డింగు” వారికి పందెములలో జయమును సమహర్షజాలినది “ఫీల్డింగు” వారింగు నందు వారు గవ్వరచు అద్భుతచాకచక్యమే!

ప్ర:— అటులను భారతీయులు “ఫీల్డింగు” లో అభివృద్ధికొనవలసియున్నారనిగా మీ భావము?

జ:— కొను. భారతీయ ప్రత్యేకశాఖయొం శింక నధికముగ ప్రావీణ్యమును గడించవలెను. యమ్. సి. సి. వారు ప్రతినెత్తిన మిటులే మన దేశమున కరుదంచిన భారతీయులు వారితో ఉత్కృష్టముగ నాడగలగుదురు.

ప్ర:— మీ యనుభవమును బట్టి పాశ్చాత్య, భారతీయ ఆటగాండ్ర కిరుపురకు సామాన్యముగ కన్పించు సామ్యముగాని అంతరముగాని తెల్పగలరా?

జ:— భారతీయుడు పాశ్చాత్యునికంటె చురుకుదనము గలవాడు. ఏయాయుండైనను కష్టమున కోర్చి పోరాడును. నిద్రాసముగ ఒక విషయము జెల్పెదను. మల్లయుద్ధము (కుస్తీ) యందు భారతీయులు జూపెడి సాధనలను కొన్నింటిని పాశ్చాత్యులు ప్రయత్నింపవలెన సమర్థులుగారు. ఏయాయుగాని భారతీయుడు స్వరలో గ్రహించి తనకుగూర్చుముగ ప్రవర్తించగలడు.

నేడు ఆడబోవు పందెమును గూర్చి అనుగ, నేటి పందెములో యమ్. సి. సి. వారితో ప్రేమముగ పోటీ జేయగల మని తెలంచుచున్నామనిరి. పాశ్చాత్యులు, భారతీయులు గలసి యాడెను జట్టు బలయుతిమగు నుండగలవనిరి.

మదరాసు ప్రవీణులు

చెన్నపురి ఆటగాండ్రలో ప్రత్యేకముగ చెన్నపురివా రెవరని యడుగ యం. బాలయ్య ఆడెడి యాట ఆక్సన్ జేయమై ఆధునికులకు క్రీడాప్రియుల చిత్రములవట్టి వైచుననియు, కం కులరామానుజులు, సి. రామస్వామిగారు గొప్ప “బాట్టు మను” లనియు బట్టిరి. వీరిరువుర ధైర్యసాహసములు, సమ యోధిర బుద్ధి కుశలత లచ్చగపు గల్గింపననిరి. “బాటింగు” నందు గోపాలన్ ఇచ్చెడిపుడే ముందుకునుచ్చుచున్నారు. ఒకటి రెండు సంవత్సరములలో గొప్ప ప్రవీణులు గావలరనిరి.

రాజధాని పందెములందు భారతీయ జట్టులో రమతో బాలు ఆడుచున్న హైదరాబాదు నివాసులగు సయ్యదుసాన్సే నుగాని గొప్పవై పుణ్యము గలవారనియు సుప్రసిద్ధ టెన్నిసు ఆటగాడగు హాడిగారి సోదరులనియు బట్టిరి.

బొంబయి రాష్ట్రముందలి ఆంధ్రులనుగూర్చి ముచ్చటించుచు అచ్చటి ఆంధ్రులు వర్తకవ్యాపారములందును, ఉద్యోగ ములందును పేరుప్రఖ్యాతిగాంచి గౌరవజీవనమై యున్నారని యు, నాగపురముందు తెలుగువారిలో ఇట్టి ఆటలందు ప్రవీణు లగువారు పెక్కుమందిగలవనియు, ఆంధ్రులేపులిపుడే ఆప్రాంతములందు తమ వ్యక్తిత్వమును గమనించుచున్నారనియు, ఆంధ్రజాతికి జేరినందులకు తాము గర్వింబుమన్నామనియు బట్టిరి.

నాయుడుగారు 26 వ తేదీనరకు చెన్నపురియందే ఉండెదరు.

మహాత్మాని సంచారము

గయనుండి పాట్నా మీదుగా చాపాకికు వెళ్లుట

గాంధీ మహాత్ముడు మున్నగువారు 15 వ తేదీని గయ లో నుండిరి. ఆనాడే ఆటనుండిబయలుదేరిరి. ఆరాత్రికివారు పాట్నా చేరిరి. పాట్నాలో శింభుకరకు నర్మగారియింటిలో ఆరాత్రి పరంజీ 16 వ తేదీ ఆదివారమునా నుదుయముననే ఆటనుండి చాప్రాట బయలుదేరిరి.

19 వ తేదీని మహాత్ముని అగ్ర్యక్షత క్రింది నీరు విద్యాపీఠ పట్టప్రదానసభ జరుగను. దానితోపాటు మహాత్మ జేన దేశాయిగారి అగ్ర్యక్షతగ్రంద విద్యార్థులసభయును కాశీ విద్యాపీఠ ప్రధానాచార్యులు (ప్రిన్సిపాలు) లగు నశేంద్రచంద్ర గారి అగ్ర్యక్షతక్రింద 20 వ తేదీని ఉపాధ్యాయుల సభయును జరుగను.

బీహారు విద్యాపీఠము

ఈ పీఠముక్రింద వది హైస్కూల్లు 16 మిడిటెక్స్కూల్లు ను మరీ చాప్రే మరీ నూ గ్రాన్డ్ల ను నూడకలవు. హైస్కూల్లలో 74 మంది ఉపాధ్యాయులును 797 మంది విద్యార్థులును, మిడిటెక్స్కూల్లలో 70 మంది ఉపాధ్యాయులును 1280 మంది విద్యార్థులును కలరు. నేమనలు కా తెలిపాడ నున్నది. ఈకళాశాలలోని విద్యార్థులును యిది విద్యార్థులును కలసి చాప్రేపాఠశాలలకు కొన్నిటిని సాగించుచున్నారు.

ముజఫ్ఫర్ నూరులో

నహాత్ముడు స్వాగతు

నహాత్ముడు మున్నగువారు యానెల 15 వ తేదీ బీహారుకు ప్రాచుకువచ్చినపుడు భూవరకు స్వాగతమొసరుటకు సన్మానింపు మేర్పరుపబడెను. నహాత్ముడు 20000 రూపాయలను సమర్పించుటకు మండల కాంగ్రెసుసంఘమువారు ప్రీతిపూరించిరి. ఇదిగమించుటలవారుగూడ నహాత్ముడు తమపుట్టు ఘోషలములకు వచ్చినపు డిటుల భవమును సమర్పించుటకే యోర్పాటులను చేయుచున్నారు. ముజఫ్ఫరు పూరులోనున్న నిమ్నజాతుల పాఠశాలను నహాత్ముడు సందర్శించుచు, నర్మగారిలో అనాగ శరణాలయమునకు శంకుస్థాపన మొనరించును.

వృత్తాంతలేఖలు

సత్తెనపల్లి

ఖద్దరు దీక్షా సంఘమువారి రాక

గుంటూరు మండల దీక్షాసంఘము వారితోపున గుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షులు శ్రీయుత నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారు శ్రీయుతలు కరణ రామస్వామిచౌదరి, ఇటికాల సేరిశాస్త్రిగారును వినుకొండ నరచారావుపెట, గుమ్మలకున్నెయ్యప్పల ఖద్దరును వివిగావిక్రయించి యాయారికి ది 18-1-27 న మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు విచ్చేసి కొన్ని గంటలకాలము సుమారు రూ 200 లు విలువగల వస్తువులను అమ్మిరి వారిలో పలుకరములబద్దరు కాలువలు చొక్కాగడ్డలు ధోవతులు గలవు

2 ఈయారు పల్నాటివ్రాంత మనియు ఖద్దరును ఉత్పత్తిచేయు ననియు ప్రత్యేకముగా కొనువారు కొలదిమందియే యందురని వ్రాయ నవసరములేదు ఇదిగాక యిటీవల ప్రబోధ పూర్వకముగ ప్రచారము తక్కువ ఇట్లయ్యెను, విద్యాధికులు ను ఆగర్భాశ్రమంతులును దేశభాంధవులను గుంటూరు పురపాలకాధ్యక్షులగు శ్రీలక్ష్మీనరసింహారావు పంతులుగారివంటి విశుద్ధచరిత్రులగు ప్రజానాయకలరుదెంచుచే అదివరలో ఖద్దరును ధరింప దలచనివారును బోత్తిగాలభిమానము జూపనివారును అయినవలుపురుఉద్వోగియులను అనుద్వోగియులనర్తుకు మున్నగువారు ఉత్సాహముతో ఖద్దరును కొనిరి ఈసందర్భమున కృషి సల్పిన స్థానికవాస్తవ్యులు శ్రీయుతలు కోట చిదంబరము పంతులు కాట్రపాటిశీతారామయ్యపంతులు, అ యజ్ఞ నారాయణంగార్లు ప్రశంసనీయులు

(ఒక విలేఖరి)

రాజమహేంద్రవరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

క్షయరోగ నివారణసంఘము

జనవరి 18 — ఈనెల 11వ తేదీ సాయంత్రము మ్యూజియము హాలులో ఒక పురజనసభ జరిగెను 1926 డిశంబరు 18 వ తేదీని మ్యూజియములో టలో జరిగిన సభలో క్షయరోగనివారణ సంఘ నిర్మాణమునకు నిబంధనము సేర్పాటుచేయుట కొక యుపసంఘము నియమింపబడెను ఆ యుపసంఘమువారు సమావేశమై కొన్ని చిత్తునిబంధనల సేర్పించిరి ఈ నిబంధనలు ఆలోచించి క్షయరోగనివారణసంఘము సేర్పరచుటకే మొన్నటి సభ ఏర్పరచబడినది ఈసభకు హాజరైనవారిలో మ॥రా॥ రా॥శ్రీ॥ పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారును, దివానుబహద్దరు చిత్రపు వెంకటాచలం పంతులుగారును, ఆర్ట్స్ లెకచరీప్రిన్సిపాలుగు బ్రెయర్లీగారును, న్యూరార్వరగారును, జగ్గంపేట జమీందార్లు గారును గలరు సభకు గురుమూర్తిగారి రధ్యక్షతనహించి

ఉత్తరసర్కారుల క్షయరోగ నివారణ సంఘ మొకటి రాజమహేంద్రవరము కేంద్రస్థానముగా గలది ఏర్పరచబడెను ఈసంఘములో సంవత్సరమునకు మూడురూపాయల చందానిచ్చు తీరగతి సభ్యులును, సంవత్సరమునకు ఆరురూపాయల చందానిచ్చు సభ్యులును ఉండురు సమాధిరహితమంది వెంటనే సభ్యులై ఒకేపర్యాయము 100 రూపాయ లిచ్చువారు యావజ్జీవసభ్యులగుదురు 500 రూపాయ లొకేపర్యాయమిచ్చువారు పోషకులగుదురు ఈసంఘముయొక్క ఉద్దేశ్యము క్షయరోగనివారణకు సామాన్యముగా పనిచేయుటయు, ముఖ్యముగా సెయింటుపాలు హైందవక్రిష్టియనులచే స్థాపింపబడిన విక్రాంతి పురపు క్షయరోగ నివారణాశ్రమమునకు సహాయముచేయుటయు అని నిశ్చయింపబడినది ఈసంఘము, ఒక ఆధ్యక్షుడున్ను, ఒక కార్యదర్శియున్ను, ఒక కోశాధికారియున్ను, మరి ముగ్గురు కార్యనిర్వాహకసంఘసభ్యులున్ను కల కార్యనిర్వాహక వర్గము చే పరిపాలింపబడును కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిని ప్రతిసంవత్సరము జనవరినెలలో ఎన్నుకొనవలెను ఈసంవత్సరమునకు పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు అధ్యక్షులుగను, కనుపర్తి శ్రీరాములుగారు కార్యదర్శిగను, మ రా రా శ్రీ చిత్రపు వెంకటాచలంపంతులు, బ్రయర్లీ, శివరాజు వెంకటరామారావుగార్లు కా ర్యనిర్వాహక సంఘ సభ్యులుగను ఎన్నుకొనబడిరి

రాజమహేంద్రవరకాలేజీ విద్యార్థులు

మదరాసులో కాల్యాంతి పోటీలో విజయము

మదరాసు రాష్ట్రపు కాల్యాంతి పోటీలో ఈసంవత్సరము ఈయారినుండి వెల్లిన పాఠ్య వారు విజయమొందిరన్న ను వార్త నేడు పురమంతయు తెలిసినది ప్రజల ఆనందముగాను న్నారు కేపుసాయంత్రము ప్యానెంజరు బండిలో విజయాలైన ఈకాలేజీవిద్యార్థులు ఇచ్చటకు వచ్చెదరు అప్పుడు వారికి ఘనమగు స్వాగత మొసంగబడును

తిరుత్తని

(స్వకీయవిలేఖరి)

కార్యేటిసగరం తాలూకాబోర్డు

జనవరి 12 — రాగల మార్చిమాసాంధమున బోర్డునకు, సభ్యులను ఎన్నుకొనులాగు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి అంతదనుక వెనుకటి అస్యతులు శ్రీయుత రాజా బొప్పరాజా రామకృష్ణ రాజులుగారు బి ఎ బి ఎల్ వారిసే తాత్కాలికాధ్యక్షులుగా మంచిత్తూరు జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటువారు నియామక మొనర్చియున్నారు మాసాంత్యమునకు లోపుగా బోర్డునకు కొందరిని సభ్యులుగా నామినేషన్ చేయుదురనియు దేయుచున్నది

ఛాయాపట బహిర్గతము

“కింగ్ జార్జి పిత్తు రిశింగురూమ్” భవననిర్మాతలను, ప్రజాభిమానులను నకు క్రిక్కిరింపజేసినది ముబ్రహ్మత్ శాస్త్రిలు బి ఏ వారి రూపపటము మానెంగలతో పూర్తి సైజున పెద్దదిగ చిత్రించి తేచ్చియుండిరి పటమును రిశింగ్ రూము భవనమున శ్రీయుతలు ఎ దురైరాజా బి ఎ వారిచే 11-1-27 తేదీ సాయంత్రము 5 1/2 గంటలకు ఒప్పగింపు గావింపబడెను క్రిక్కిరింపల శాస్త్రిగారినిగూర్చి పలువురు సభలో మాట్లాడినారు పటమున కైనబర్చులలో చాలా మట్టుకు తాలూకాప్రజలే యిచ్చియుండిరి

బోర్డు హైస్కూలు హెడ్మాస్టరువారి మార్పు ఈ యారియందలి బోర్డు హైస్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీమాన్ డి వేదాంతాచార్యులు బి ఏ ఎల్ టి వారిని ఎక్కువ ప్రమాదముతో ఎత్తూరులోని బోర్డు హైస్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా బదలాయించిరి వారి స్థానే తిరుత్తని పాఠశాలకు, పాకాల బోర్డు మిడిస్కూల్ ప్రధానోపాధ్యాయులగు శ్రీయుత సి య్ శ్రీపాదరావు బి ఎ, ఎల్ టి వారిని నియమించినారు

హైస్కూలు భవనములు

ఈయారియందు ప్రస్తుతము గల బోర్డు హైస్కూలు భవనము చిన్నదిగానుండుటచే భవనములకు పెంచుకట్టు ఏర్పాట్లు జరుగుచున్నవి అందుకు ద్రవ్యసహాయము తిరుత్తని పుర ప్రజలు 1000 రూపాయలును, తిరుత్తని యూనియన్ బోర్డు వారు 500 రూపాయలును, చిత్తూరు జిల్లాబోర్డువారు 5000 రూపాయలును విరాళముగ నిచ్చెద రనియు భవననిర్మాణపు పను లత్యంతిశ్రమముగ ప్రారంభించెదరనియు దెలియుచున్నది

కాలమానము

ఇంతవరకును వర్షములు కురియలేదు ఈతిరుత్తని తాలూకాయందును, సమాపథముగా నారాయణనం తాలూకాయందును జలవసతిలేక వరిపైర్లు చాలామట్టుకు ఎండిపోయినవి పశువుల గ్రాసమునకును, రైతుల తిండికిని సంవత్సరమెట్లు గడచునాయని ప్రజలు భయపడుచున్నారు పెట్టపైర్లు వేరునెనగ, రాగి, ఆరిక, కంది మున్నగు సస్యములు చూమియందు విత్తి మొలకలైతిని చిన్న నాడే భస్మమైనవి తాలూకాలయందు ఖామమురాగలదని యాపరిసీతులచే బాగుగ దెలియుచున్నది రైతుల దురవస్థలను గమనించి తా గ కాధికార్లు (ప్రొప్రయిటర్లు) కావి మజరాలు యిప్పించినగాని ప్రజాశక్తి గర్హించిరముండదు

విద్యార్థులకు కద్దరు నిబంధన

మైనూరు జాతీయ విద్యాసంఘమువారు 16 వ తేదీన బెంగళూరులో వార్షికసమావేశము జరిపిరి ఈసంఘమువారు నడపించుచున్న బరలులో విద్యార్థులు ఖద్దరును విధిగ ధరింపవలెనని తీర్మానించిరి

భీమవరం

శ్రద్ధానందస్వామివారి స్మారక సభ

ది 3-1-27 వ తేదీ ఆదివారం మధ్యాహ్నము నగరసంకీర్తనము చేసి సాయంత్రం 5 గంటలకు మా భీమవరం గ్రామము లో గాంధీ చౌకులో శ్రీ శ్రద్ధానందస్వామివారి మోక్ష ప్రాప్తికై ప్రార్థనలుసల్పుటతో సభ ప్రారంభించబడినది సభకు సుమారు, 200 మంది హాజరైరి తరువర్తి కృష్ణమూర్తిగారు సభాధ్యక్షత వహించిరి సమయ కృష్ణమూర్తిగారును, యీ సభ సేర్పాటుచేసి భమిడిపాటి నూర్యనారాయణగారును, గుండు వెంకన్నగారును, చందూరి రామమూర్తి శర్మగారును, స్వామి వారి జీవితమునుగురించిని వారు దేశమునకు, వత్సమునకు చేపినమహోపకారిమను గురించిని, వారి మరణమును గురించి నీవిపులముగా నుపన్యసించి, వారి స్మారకనిధికి చందాల నిచ్చుటకు సభ్యులనుకోరిరి వసూలయిన నామ్యురు 45-0-0 లున్న స్వామివారి స్మారకనిధికి మణియార్దరుద్వాపంపబడినది (ఒకవిలేఖరి)

చీరాల

ఈసంక్రాంతి రోజులలో గుంటూరు ఖద్దరుబోర్డు తరపున ఖద్దరును విక్రయించుటకు ప్రతి తాలూకాకును జల్లుగా బయలుదేరి విక్రయించుచుండిరి మా బాపల్లతాలూకాకు శ్రీయుతలు దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్య పంతులుగారు వద్ది వెంకటరంగయ్యగారు బయలుదేరిరి మాచీరాల గ్రామమునకు యీనెల ౪ వ తేదీన ఖద్దరును విక్రయించుటకు వచ్చిరి వారితోపాటు శ్రీయుతలు ఊటూరి రామయ్యగారు ఒనాబ్ గౌను బేగ్ సా హె బు శి ద్ది సా హె బు గార్లు మరికొందరు కలసి వారి వెంబడి యింటింటికి తిరిగి మా మారు రు 450-0-0 విలువగల గడ్డలు రెండు రోజులలో అమ్మగలిగినందుకు సంతోషించుచున్నాము ఈకరవురోజులలో ఆ మాత్రపు గడ్డ ఖర్చు అవుట చాలా సంతోషము ఆసాయం ప్రేమ చీరాల మహాత్ముమ్మకృష్ణయ్య గొప్ప బహిరంగ సభ ఏర్పాటుచేయబడెను ఆసభకు శ్రీయుత మద్ది వెంకటరంగయ్యగారుఅగ్రాసనాధిపత్యముహహించిరి ప్రజములో ఖద్దరును గురించి చక్కగా మృదలైరి జనులకు బోధపడునట్లుగా శ్రీయుత దేశభక్త కొండా వెంకటప్పయ్యగారు మాట్లాడిరి తదనంతరము శ్రీయుత పూటూరి రామయ్యగారు మద్ది వెంకటరంగయ్యగారు ఖద్దరును గురించి చెప్పిరి తదనంతరము మా గ్రామమునుంచి కారించెడు వేటపాలెం తిమ్మసముద్రం గ్రామాదులు వెల్లి పుమారు 750-0-0 లద్దరు విక్రయించిరి అక్కడ కుపోయి ఖద్దరు గడ్డలు తీసుకొన మని అడిగినప్పుడు ప్రజలు అమిత ఉత్సాహముతో కొనిరి

బళ్లారి జిల్లాలలో హరిశ్చంద్ర నాటకము

శ్రీయుతబలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారు

హరిశ్చంద్రపాత్రను ధరించిరి

విడుదల చేయబడిన వైదిలనిధి నిమిత్తము బళ్లారి నెల ప్రాలు జయిలులోనున్న ఖయిదీలు జయిలులో నన్న నాటక శాలలో ఖయిదీలులో దీకరగు బలిజేపల్లి లక్ష్మీకాంతకవిగారు రించించిన హరిశ్చంద్ర నాటకమును యీ నెల 8 వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము తెలుగున ప్రదర్శించిరి వెనుక జయిలునూపర్నెంటుగోనుండిన పుసాపాబు గురునాథయ్యగారి ప్రోత్సాహమునల జయిలులో నాటకములు ప్రదర్శింపబడసాగెను ఇపుడు సూపర్నెంటుగానున్న డాక్టరు సి పి వి మంకరవి ఎమ్ డి గారుగూడ నటులను ప్రోత్సాహపరుచుచున్నారు ఇది నాటక నాటకము వైదిలో నొకరగు లక్ష్మీ కాంతకవిగారి అనగా గ్రంథకర్తయే హరిశ్చంద్ర పాత్రను ధరించెను జెయిలులో నుపాధ్యాయుడుగానుండిన ఎం అనంతయ్యగారు చాల కృషి సలిపిరి హెచ్ ఆర్ బ్రాహ్మయెలు బి సి ఎస్, నేయర్లు, నేయర్లసతి, కెప్తనులరైస్టు, పర్నెస్టుసతి, ప్లాకుపుడు, ప్లాకుపుడుసతి, రెప్టనెంటు కలెక్టు పాచెస్టు, ఫారెస్టు సతిగార్లు మున్నగువారు పలువురు వచ్చి నాటకమును తిలకించి రని బళ్లారినుండి మరరాసు మెయిలుపత్రిక విలేఖరి వ్రాసెను

హైదరాబాదు వార్తలు

(ప్రత్యేక విశేషం)

రాజ్యాంగమున మార్పులు

జనవరి 18:—నేడు (18-1-27) కర్నూలు ప్రెంచిగారు

చట్టసభకు, తెలుగు ప్రజల సమక్షమున, మొదటిసారి ప్రభుత్వము యందు డిమాండ్ గానుండుననియు, పోలీసు శాఖ కు సంబంధించిన మునుపటియుండుననియు తెలియచున్నది. వీరిది మరల తెలుచిపెట్టవలసినదనియు, ఇక రెండవసారి డిమాండ్ ప్రభుత్వమునకు ఉద్దేశమునకై వచ్చినారు. వీరు మాన్యుమెంట్ చేయవచ్చును. ఈ రాష్ట్రములోని పోలీసు శాఖాధ్యక్షులగు ఆంగ్లేయులగు (కలెక్టర్ పోలీసు కమిషనరు) వచ్చుచున్నాము. మొదటి ఇరువురు ఎల్లుండి 15 జనవరినాడు చాన్సెలరుకు కొరకని తెలియచున్నది.

రేలేకమీషను

ఈ కమిషనువారు పాముగా బాగీర్థులనివాడమలను విచారించుచునేయున్నారు. రేలేగా రిచ్చట కొన్ని మాసములుండినవివచ్చుననుచున్నారు. వీరు శాంతిమూర్తులని జనాభిప్రాయము. కమిషనుసమావేశములు బక్సీరుబాగులో జరుగుచున్నవి.

రజతోత్సవము

ప్రయత్నము చురుకుగా జరుగుచున్నది. దేశోద్ధారక నాగేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులుగా వచ్చుటకవకాశములేనందున నభిమానించుచు తిరిగి వచ్చుననియు. ఈ విషయమున నింతకు డిమాండ్ ప్రభుత్వములకు జరుగుచున్నది. బ్ర.శ్రీ. సూరి వేంకట నరసింహాస్వామిగారును, శ్రీయుత భావరాజు వేంకటకృష్ణ రావుగారును, మరికొందరు భాగస్వాములును నత్తురని నమ్ము జరుగుచున్నది.

సంచితకొరకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. నిజాము ప్రభుత్వముయొక్క ఆర్థికాధికారుల కొన్నిమంది దిమ్మెలను సంచిక కొరకు అనుగ్రహించిరట. సంచిత దిమ్మెలను చాయాప్రతి మంతో ప్రభుత్వానన్నది. కాసులినవారి కేర్లు అడ్వాన్సుగా యిచ్చుకోవలసియున్నదనియున్నది. సంచితకు విఖ్యాత లేఖకులు నిజాంరాష్ట్రమువారును, బ్రిటిషు ఆంగ్లదేశములోనివారును, న్యాయములు వ్రాసి పంపుచున్నారు. సంచితయొక్క అంశముగూడను బహిష్కరణమును ఆకర్షకముగ జేయు యత్నములు జరుగుచున్నవి.

సంజాతపత్రిక

దీనివ్యాప్తికొరకు యత్నములు చేయబడుచున్నవి. ప్రతి దినము క్రొత్త చందాదారులు మిగల అభిమానముతో చేరుచున్నారు. రెండవసంచిక ముద్రా ముప్పజే ఆరంభమైనది.

ధర్మవీరవామననాయకుగారు

సార్థకనామాల నాయకుగారు శరీరాస్వస్థులన గాని నార్దులకై మొన్నటిదినము వాల్తేరు వెళ్లి యున్నారు. వీరికి డ్యులలో సంపూర్ణారోగ్యము కలుగుగాక యని రాజ్యములోని వారందరూ ప్రార్థించుచున్నారు. శ్రీనాయకుగారు మహారాష్ట్ర లయ్య, ఆంగ్ల మహారాష్ట్ర కర్ణాటకులకు రాష్ట్రవాసులందరి యెడను ప్రేమగలిగి అందరి యభివృద్ధికై కృషిసల్పు ఉదార స్వభావులు. వీరు తిరిగి ఎప్పడునత్తురా యని హైదరాబాద్ దీయలు ఎదురు చూచుచున్నారు!

హిందీ బాలికాపాఠశాల

గత మంగళవారమునాడు శ్రీయుత కొత్తాల్లు వేంకట రామాచారి, సిటీ పోలీసు కమిషనరుగారును, న్యాయమూర్తి కేశవరావుగారును చుట్టబారులో, ముదిరాజుకులాలగారులగు శ్రీయుత కృష్ణస్వామిగారిచే నడుపబడుచున్న ఈపాఠశాలను జూచి సంతసించిరి. అల్పాహారములు సిద్ధపరచబడెను. కాని అతిస్థూల నామమాత్ర మొక్కక అంగారపండు తీసికొని, తక్కినవన్నియు పాలికలకు పంచిపెట్ట నాజ్ఞాపించిరి.

హైకోర్టు

న్యాయమూర్తి కేశవరావుగారి యద్యోగపరిమితికి ఇక నాలుగూపముల వ్యవధికలను, వీరి రెండువార నియమోద్యోగ మున పంపిరి 9 రోజుగాని నియోగింప నిజాముప్రభువుగా రాజ్ఞాపించిరి. అట్లే, హైకోర్టులోని విఖ్యాత న్యాయమూర్తులగు నవాబ్ జియాచాన్ డి బహద్దరుగారు, ఉపకారవేతన ముప్పైరెండు లక్షలపండుకును, వారి స్థానమున హోం సెక్రటరీ గారున్న నవాబ్ అక్బర్ యార్ జంగ్ బహద్దరుగారు పనిచేయునట్లును, వారి స్థలమున మిలిటరీ సెక్రటరీ గారును

యునట్లును, వారి స్థలమున మిలిటరీ సెక్రటరీగారును చవాక్ జిల్లా డివిజన్ గారు పనిచేయునట్లును ప్రభువుగారు ఆజ్ఞాపించిరి

ప్రభువుగారి జన్మోత్సవము

గత (17-1-27) నాడు జన్మోత్సవము జరిగెను రాజకుమారులకు పిరుదము లనుగ్రహింపబడినది

మహారాజా బహద్దరుగారు

వీరు ప్రభుత్వ సబాధ్యక్షులుగా నియోజితృలైనందునకు నగరమున పలుతావుల, పలుసంఘముల పక్షమున సభలు, విందులు జరుగుచున్నవి మొన్నటిదిరము జగదీశనబా పక్షమున సమావేశము జరిగినది నిన్న సామంతుల పక్షమున గొప్ప విందు జరిగినది వీరి పరిపాలనమున ప్రభుత్వమున సంస్కారములు జరిగి ప్రజాస్వామ్యోత్తము పెంపొందుచు జను లాశించుచున్నారు ప్రజల కోర్కెలను నెరవేరుగాక!

పండితులరాక

విఖ్యాత శతావధానులగు విమర్శకులును నగు శ్రీయుత వేలూరి శిరామశాస్త్రిగారు ఏదోపనిచూచి నిచ్చటికి వయచేసిరి. శరీరాస్వస్థులన నుపవ్యసించ లేకపోయినను, మొన్నటిదినము శ్రీకృష్ణ దేవరాయల ఆంగ్లబాషానిలయమునకు గయచేసి, గ్రంథాలయమున పరిశీలించిరి సుమారు 15 నిమిషముల వరకు ఆంగ్లభాషి, ఆంగ్లభాష మున్నగు విషయములనుగూర్చి మృదుమధురమున తమ సహజవక్తృత్వముతో శ్రోతల రంజింప జేసిరి ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయుత రంగధామ నాయకుగారు శ్రీ శతావధానులగారిని పుష్పమాలాలంకృతులజేసిరి గ్రంథాలయపక్షమున శ్రీనూపపాటి హనుమంతరావుగారు శ్రీశాస్త్రిగారి యాగమనమునకుగాను కృతజ్ఞతెచ్చుచు గ్రంథాలయస్థాపనము తదభివృద్ధి నిజాంరాష్ట్రములోని గ్రంథాలయోద్యమమునుగూర్చిన వివరములు మున్నగు సంతకములను శ్రీశాస్త్రిగారికి నివేదించి రచనోత్సవసంబంధమున దయచేయ ప్రార్థించిరి శ్రీ శాస్త్రిగారి యుపన్యాసములిన హైదరాబాదులోని యాంధ్రులు నిరీక్షించుచుండునట నిక్కము

మాస్టరు బచ్చేగారు

విఖ్యాతాయుధులు మాస్టరు బచ్చేగారు తమకొకల్యము నిచ్చట ప్రెమచేతనను ప్రదర్శించుచున్నారు

ఆంగ్లవాలంటీరుదళము

ఇట్టిదళ మొకటి సిద్ధముచేయు వ్యవస్థతో ఇటీవల నొక సమావేశముజరిగినది ఉత్సాహవంతులగు శ్రీయుత కృష్ణస్వామిమదిరాజుగారు కే నాటిగా నెమ్మకొనబరించి తెలిపినది ప్రతివాంఛించుకొను ఉండవలసిన యక్షులనుగూర్చి నిర్ణయించిరట రాజావు రచనోత్సవసంబంధమున జేసినవ చేయుటకును ముందు ప్రజాహితకార్యములందు శక్తికొలని సాయపడుటకును దళమువారు నిశ్చయించిరి తెలియచున్నది ఇది యెంతయు ప్రశంసార్హము

కావలెను

నెల్లూరు పర్యేనెండు పండు ఆడినునొ ప్రస్తుతం వుండే రెండు బాయం గుమాస్తా పనులకు దరఖాస్తులు కోరబడినవి

కనిసా స్కూల్ ఫ్రైంట్ పరీక్షతో కూడా Accountancy, Book - Keeping Banking and Commercial Correspondence పరీక్షలలో తేరిన వారతప్ప యితరుల దరఖాస్తులు అంగీకరింపబడవు

ఖాళీల తప్పిలు

సం॥కి రు 1-0-0 చొప్పున వృద్ధి నెలవేతనము 5 దో గుమాస్తా రు 30-1-35 6 గుమాస్తా రు 25-1-30 నియామకమైనవారు రు 200-0-0 లు రొఖజామీను యివ్వవలెను

చిత్తగింపవలెను

Purusothama Row

సెక్రటరీ

మదనకామేశ్వరిలేవ్యము

3351 మేహము, నిక్కా, విస్మయ, సుఖవృద్ధి, అతిమాతము మొదలైనవి సూరించి బురుసు, వీర్యవృద్ధి, గలిగించుట వరప్రసాదము 20 తు డబ్బీరు 1-4-0 ఐ పి 0-6-0 ఐ. శి పి అంకు కో, అయ్యరెడ్డసమాజం, కేరీదేవి (నెల్లూరు)

భీమునిపట్టణం

(ఒక విశేషం)

ఈమధ్య కాశీపట్టణమున జరిగిన దివ్యజ్ఞానసభ నండి తిరిగి వచ్చుచు కొంతమంది దివ్యజ్ఞాన నామాజికులు ఈవూరు 11 లేక ఉదయమున వచ్చిరి ఇక్కడి వురివాలకోన్ని పాఠశాల గాలభటు సంఘమువారు వారికి ఆహ్వానము నిచ్చిరి సాయత్రము విద్యార్థుల నిమిత్తము మునిసిపల్ ఆఫీసులో బ్రహ్మశ్రీ టి. ను రామచంద్రరావు పంతులుగారి యాజమాన్యముక్రింద ఒక సభ జరిగెను అందు మ-రా-రా-క్రీ ఎ యం రా-గ-పాల అయ్యంగారువారు, కందాళం సర్వేశ్వరశాస్త్రిగారు సాదిరిభావమును గూర్చియు యువజనసంఘముల ఉద్దేశములగూర్చియు విపులముగా చుపవ్యసించిరి తరువాత గ్రామ స్థులకొరకు నొక ప్రశ్నిత్రసభ గావింపబడెను అందు విద్య జ్ఞానముయొక్క సారాంశమును గూర్చి రామచంద్రరావుగారు గంధర్వోపన్యాసము నిచ్చిరి

క్యాంపువైరు

రాత్రి 8-30 గంటలకు ఈ అతిథుల గౌరవార్థము సముద్రపు తీరాన బాలభటులు క్యాంపువైరు చేసిరి ప్రాంత నానంలామున యడవి నృత్యములు, అరిపులు, ఆటలు, పాటలు మొదలగునవి చాలబాగుగా ప్రదర్శింపబడినవి ఢిల్లీ మెడికల్ కాలేజీలో వదువుచున్నట్టియు గర్లుగైదు అయినట్టియు శ్రీమతి గి జానకమ్మగారు తన అనుభవముల గూర్చియు బాలభటుల కర్తవ్యముగూర్చియు మృదుమధురమైనవి నెరివనో హరమగ నుపవ్యసించిరి రెండువరి రామచంద్రరావుగారు బాలభటుల చేయుపనులలో ముఖ్యముగా గమనించుచునది సుద్ర తియు మతనైవేద్యములు లేక సోదరిభావమును ఎల్లపుడు చూపుచు జేసినవ చేయవలసినదనియు సుహానిచ్చిరి జాతీయ గీతములతో సభ ముగిసెను పురప్రముఖులు పలువు రెలేచి బాలభటు సంఘముచందు తమరు గల వాత్సల్యమును వెల్లెచ్చి నందుల కెంతయు కృతజ్ఞుల మని హృదయపూర్వకముగా వారిని ప్రశంసించిరి

క్రీల సభ

12 వ తేదీ మధ్యాహ్నము శ్రీమతిల ప్రత్యేకముగా నొక సభ గావింపబడెను అందు జానకమ్మగారు ప్రస్తుతము హిందూసంఘమున ప్రబలుచున్న దురాచారములను గూర్చి విపులముగా ముచ్చటించిరి శ్రీమతి సమాజము ఆనశ్చకరము గురించియు వాటివలన గలుగు లాభములను ఆమె తన మృదుమధుర వాక్కులతో నొక్కి వక్కాణించెను ఈసందర్భమున సదాశివయ్యగారి సతివణి చేయవచ్చు ఘనకార్యములను, బీదస్థుల వియమై ఆమె చేయుచున్న సకలను విశేషించిరి ను శివరక్షా సంఘముల నేర్పడుచే నాటయందు తగిన శ్రద్ధతీరుకొనవలసివ దని హెచ్చరించెను

తొటవిందు

ఈమనతెహించిన అతిథుల గౌరవార్థము శ్రీమతి వాడ చురింహారావు చెట్టిగారు అల్పాహారపు విందునొకటిని గావించిరి అందుకు పురప్రముఖులెల్లరి నాహ్వానించిరి మధురపదార్థములు విరివిగా పంచిపెట్టబడెను వీరు యువకులైనప్పటికి వారి యాదార్యమును వెల్లెచ్చిరి అందుచేత వీరెంతయు ప్రశంసనీయులు

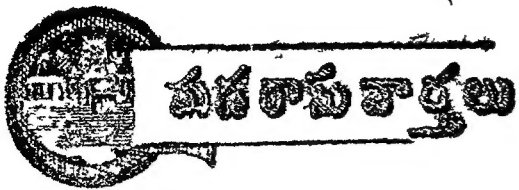
బహిరంగ సభ

సాయంత్రము 5-0 గంటలకు మునిసిపల్ హాలులో పురజనుల కొకసభ గావింపబడెను అందు శ్రీ రామచంద్రరావుగారు “ఉన్నత జీవితము”ను గురించి వారి సమాజ గాంధీర్వముతో నుపవ్యసించిరి వీరినందరిని ఆహ్వానించి పురజనులకెల్లరికు నిట్టి యుపకార మొనరించిన మ రా శ్రీ మదుగంటి పార్వతీశంపంతులుగా రెంతయు ప్రశంసనీయులు ఈరెండు రోజులు సభలు వస్తారల నిమిత్తమ అన్ని అరేంజిమెంటులు చేసినందుకు శ్రీకోట గన్నయ్యచెట్టిగారు మాడ చాల వందనీయులు

వంధ్యవ్యము
కుందమబడును
పూర్తివివరములకు వ్రాయుడు
టమిల్ నాడు ఆయుర్వేదిక్ ఫార్మసీ,
పోస్టుబాక్సు నెం 278, మద్రాసు

ఒకకాలండరు — బిల్లు రంగును తింగను గున్నులలోనున్న కామూలు పెడితేలువలూగు వంపిన లూమిలు తెలుగు కాలెండరు నందుంటిమి ఒక్కొక్కటిలో రెండునెలల వంతున ఆరుపేజీలలో పన్నెండునెలలకు రేడియోయ్య బడెను ఆరవము తెలుగు యింగ్లీషు యామూడుభాషలును వాడుకదేను మొవటిపేజీలో కేవలము అరవభాషలోనే వివరింప బడెను

శుద్ధిసంస్కారము

చంద్రబాబు నివసించుచున్న ముత్యాలదేవానందం ఆను క్రైస్తవులు 18 తేదీని సహకులుంబుగా గుడివాడలో శుద్ధిసంస్కారముపొంది తిరిగి హిందూమతములో ప్రవేశించితి దానివల్ల వెంకట్రామయ్య.

మద్రాసు టీచర్సుగిల్డు చరిత్రశాఖ

ఈ క్రిందియపన్యాసములు జరుపబడును ఏ ర్యాటు కేయబడినది — జనవరి 27 తేదీ గురువారం ఉపన్యాసములు ప్రాధికార పి యన్ శ్రీనివాసాచారిగారు హిందూదేశచరిత్ర విజ్ఞానముందు ఆంగ్లనికాభివృద్ధి అను విషయము — ఫలము హిందూ మైక్రూలు సాయంకాలము 5-15 గం॥ అధ్యక్షులు — ఎస్ సర్వమూర్తిగారు

ఫిబ్రవరి 2 తేదీ బుధవారం — ఉపన్యాసములు ఏ కే ఆస్పాన్యాసుగారు — విషయము — “పాశ్చాత్య విద్య” — ఫలము — పచ్చయ్యప్పకాశే సాయంకాలము 5-15 గం॥ అధ్యక్షులు — హెచ్ చాంపియన్ గారు

రాకపోకలు — వై యం సి ఏ నేషను జనరలు

సెక్రటరీగారు రగు డార్ల యన్ కే దత్తగారు వై యం సి ఏ ప్రచారము నిమిత్తము ఖజీరాఇండియా పర్యటనముగావించి నేటి ఉదయం మద్రాసుచేరిరి

గౌ॥ ఖాన్ బహదూర్ మహమ్మద్ ఉస్మాన్ సాహెబు బహదూరుగారు (హోంమెంబరు) నిన్న కానగివెల్లిరి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ వైసుచాన్సలరుగారు సి ఆర్ రెడ్డిగారు ఈనెల 21 తేదీని బెజవాడనుండి బయలుదేరి అనంతపురమునకు 22 తేదీకి చేరదలు సోమవారం 24 తేదీ మధ్యాహ్నంవరకు అనంతపుర కళాశాల పూర్వవిద్యార్థి సమావేశోత్సవమునకు ఆచటయండి తిరిగి బెజవాడకు వచ్చెదరు

మూటయొక్కటి దొరికినది — సంగిడిగూడెమునుంచి

నార్లు వెట్టువల్లూరు యెట్టేటు దివానుగారు రగు శ్రీశ్రీస్థుల నా గభూషాముగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు —

ఈనెల 16 తేదీని 82వ నెంబరుఆప్ ట్రేయిను వచ్చినప్పుడు ఏలూరులోని పవరుపేట రైలుస్టేషను ప్లాటుఫారంమీది నాకొక మూట దొరికినది ఆమూటను ప్లేషనుమాపురుగారి యెదుట విప్పి క్లాబిత్రాయించి వారివద్ద రికిరుతీసికొన్నాను అందలి వివరములు —

ఆడవాళ్ళ కట్టుడు చీరలు 2 (రంగుఅద్దినవి) ఇందులో ఒకటి ఎర్రపట్టు చీర-రెండవది నూలుచీర నిలపురంగు) ఆడ కట్టుపంచ, తెల్లనిది క్రొత్తది 1, అందుగల అంగవస్త్రం ఉరికినది 1, పరికిణీ (ఉరికినది) 1, తాటివేళ్లు కట్ట 1, కొన్ని ఫలములు, (ఆరటిపళ్లు 6, వారింజిలు 2) ఇతర తినబండారములు

కీ॥ శే॥ సర్ భావ్యం అయ్యంగారి భార్య మరణించుట — ఈ నెల 16 తేదీ ఆదివారమురాత్రి మైలాపూరు లోని లక్షవల్ల వారి స్వగృహములో సుమారు 70 సంవత్సరముల వయస్సున కీ శే సర్ భావ్యం అయ్యంగారు తేజీ భావ్యం అయ్యంగారు కాలక్షిర్యము నొందిరనుటకు చింతిల్లుచున్నాను గతకొలదివారములు క్రిందభీమకును నామె యొక్కోవంతు రాలెయ్యండెను. ఆమె క్షిణి క్షిణి పరాయణురాలై జీవితమును గడపెను ఆమె యుధాధముగు ధర్మకార్యములచే యశస్సుగడించినది ముగ్గురు కుమారులును, సుగిరు కుమార్తెను కొప్ప బంధువర్గమును పరిశేషించియుండ నామె తన ప్రపంచయాత్రను చాలించెను

బాబుశ్యామసుందర వక్రవర్తిగారు నాగపూరులో నివసిజరిగిన సభయందు నాయకుల నూతనసభతని వివర్ణించి కద్దు అభివృద్ధిని ప్రోత్సహించుచు ఉపన్యసించిరి

మద్రాసు క్రికెటు ఆటలు

మూడుదినములు మైకోర్టు మూయుట

మైకోర్టువక్తలును అడ్వోకేటులను ఇతర న్యాయవాది నుండలి సభ్యులను కోరినవిషయ అడ్వోకేటు జనరలుగారు సదరుకోరికను మనవిచేయగా ఈమంగళవారము (18-1-27) తేదీయను నచ్చే సోమవారము (24-1-27) తేదీయను ఇంగ్లీషు ఆటలుగ్రాండ్ జట్టుగారితో జరుగగల క్రికెటు ఆటలను మైకోర్టు న్యాయవాది సంగుము చారు చూడగలం దులై మైకోర్టు మూయుటకునని గౌ॥ ప్రధాన న్యాయాధిపతి గారు సెలవిచ్చిరి

ప్రధాన న్యాయాధిపతితో నిన్న మధ్యాహ్నం టి ఆర్ వెంకటరామశాస్త్రిగారు రిటుచెప్పిరి

ఇంగ్లీషు జట్టుతో ఆడబడనున్న క్రికెటు ఆట గొప్ప క్రికెటు విశేషముగుటచే ఈకాలది క్రిడాదనము లన్నిటియందును మైకోర్టు మూయబడమనెనదిగా న్యాయవాది సంగుమైప్రా యమైయన్నది ఈ ఆటలు 5 రోజులవరకు ఆడబడును కాని ఇప్పుడిచ్చిన సెలవులకు బదులుగా మరికొన్ని సెలవుదినములలో కోర్టువారు పనిచేయుట నిర్ణయకుండా, ఇంతపెద్దకాలము కోర్టుమూయుటకు సాధ్యముకాదు

అంతే ప్రధాన న్యాయాధిపతిగారిట్లు చెప్పిరి

“5 రోజులు కాకలెన్నయెడల నేను సెలవుదినములను” అందుమీద అడ్వోకేటు జనరలుగారు లేచి మంగళవారము 18-1-27 తేదీయను, సోమవారము (24-1-27) తేదీయను, సెలవు దినములుగా ప్రకటించవచ్చునని చెప్పిరి

ఇందుకు న్యాయాధిపతిగారు సమ్మతించిరి తరువాత కొంత చర్చజరిగినపిమ్మట న్యాయాధిపతిగారు లేచి, యాక్రెటు ఆటలు తీవ్రోత్సాహభరితముగానున్నయెడల, న్యాయవాది సంగుమువారు చూడవలసినయెడల, వచ్చేవారములో మంగళవారం (25-1-27) తేదీకి మురగాగా మరొక పబ్లిక్ సెలవు దినముగాను పనిచేసేయెడల, వచ్చెడి సంగళవారం (25-1-27) తేదీ సెలవు యిచ్చెదనని చెప్పిరి

సంధిజేసికొన వలె ననుట

రాంకే మంగ్గోనాల్లుగారి సందేశము

రుగ్మీ, జనవరి 15 — ఫార్వర్డుపత్రికలో మంగ్గోనాల్లు గారిట్లు వ్రాయుచున్నారు మ్యాంకో బ్రిటిషు యధికారులపట్ల ఒకేసృత్యతయు పొగడ్తయు వెల్లివియుచున్నవి ప్రాతనినా ప్రభుత్వమువారు మనకుబిడిపెట్టిన పెటిల్డౌంట్ల సంచి బ్రిటిషువారు వెజోపోవుట న్యాయముగాదు అటు మనప్రజలు ఒడంబడికలప్రకారము బయలుదేరుకొని కాపురములకేర్పరుచుకొనిరి మనము ఒడంబడికనుజేసికొనవలెను ఒడంబడిక రాయబారములు జరుగుకాలమున ముప్పురాకుండ కాపురలజేసికొనవలెను గతించినదానినిపోనిండు నాటిని చక్క-పెట్ట ప్రయత్నించుటకీ యదునుకాదు కాని దొమ్మిసల్పుగంపులు వ్యవహారమును పరిష్కరించుట మనకుగాని చినాప్రభుత్వమునకుగాని మంచిదిగాదు దొమ్మిసల్పువారే పరిష్కారముచేసినతిగాదా తప్పకవచ్చును ఇదిధర్మము అప్పుడు మనలనెవరు నిందింబాలు ఏకాగ్నిన్ను ఇదిమిత్తము నిశ్చయము గోచరింపకమాను, మ్యాంకోలో బ్రిటిషుపట్టు సరిహద్దుపై చినామూక ఒగుటకు క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారే యుత్తరవాదులు దానిమన రక్తపాతముగల్గుచో, నాకావశ్యులవల్లగృహస్థులవలంబించుకున్నను ఇంతమీక జూచినవారెవరు నాకావశ్యము వ్యగ్రచర్యనలంబించిరిని కెప్పలేదు జనసమాహమును అదమాముంచలేని అధికారులే ఉత్తరవాదులుగదురు ప్రభుత్వమువారుగూడ మ్యాంకోగంపు ఎంటు సంగుపు ను నియమించినచో దానివలన గలుగు ప్రతి ఫలములకు తియ్యాయుండవలెను ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించినను గంపు లొంగకున్నచో ఆ ప్రభుత్వమువారే ఉత్తరవాదులుగదురు. బ్రిటిషువారు దున్నపట్టామును చిన వారి అధికారములో యుంతులెను కాని ఆంధ్రోని యుద్ధేక్షిమిడియో అగ్యయన క్రింది జపాను పట్టాములేల మియ్యంబులెను బ్రిటిషువారు పట్టామును వనోపాయరల్ల, ప్రకటించిన కార్తములు చినా జాతీయార్యమను స్ఫూర్తికేరముకాదు అగ్యయన కార్తము ద్వేషించువారు ప్రకటించి వ్వున అట్లే దర్శిములందు ఏప్రభుత్వమెననెమి ఏమిచెంగలదు? ప్రస్తుతము వ్యవహారము క్యాంటన్ ప్రభుత్వ సాక్షాత్తయెన్నది మన కంతగాలేదు సందిమిత్తము ప్రయత్నించవలెననే నామరము. దీనికై క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారి విధేశాంగ వంత్రి పూనుకొనుగాక!

బ్రిటిషు యుద్ధనౌకలు

రుగ్మీ, జనవరి 16: — అవసరమగుచో చినాకేగుటకు యుద్ధనౌకలను సిగ్గుగ నుంపవలెనని నాకావశ్యకారు లుత్తరువుజేసిరి.

మ్యాంగుహోలో మ్యాంకోపరిశీలకు లేర్పడకుండ కేయుటకు ఆయా ప్రభుత్వములవా రాలోచించుచున్నారు.

ఆయాప్రకేతములందు తటస్థించు సంగతుల విషయమై సానికాధికారులు తమ విశ్మయ నవనయోగించుచున్నారు.

చినాలో బ్రిటిషు నాకావశ్యకాధిపతిగ యున్నట్టి పొటు గారు మ్యాంకో జేరిరి. మల్లేగారును బ్రిటిషు చినా విధేశాంగ మంత్రియు ఆలోచించు చున్నారు.

పాలయానులోయున్న 15 క్రూయిజరులను చినా కేకుడని యుత్తరువుజేసిరి.

క్యాంటన్ ప్రభుత్వముడబ్బులేదు

మ్యాంకో, జనవరి 15: — బ్రిటిషుక్యాంటన్లు వ్యాపారమునిలిచిపోవుటచే క్యాంటన్లు మహాకష్టము లనుభవించుచున్నది. డబ్బులేక, ఫిబ్రవరి రెండవతేదీ వాకికి సంవత్సరాది. అప్పుడు ఆర్థికవిషయములన్నిటిని పరిష్కరించవలెను. నేనలు జీతములను కావలెననుచున్నవి బ్రిటిషుక్యాంటన్లు పనిచేయునటులకేయుటకు క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారెంతయు ప్రయత్నించుచున్నార. లేనిచో తమకది చావుబతుకని క్యాంటన్ ప్రభుత్వమువారు గ్రహించిరి.

డబ్బులేకపోవుటచే చాలఇబ్బందిపడుచున్నారు.

కియాంగ్మో కోంతవంది తిరుగుబడిరి. బాకియున్న ఆరునెలలజీతములో ఒకనెలజీతమైన ఇచ్చినగాని మ్యాంగుహోకు పోజాలనుచున్నవి నేనలు. క్యూమింటం సంఘమునకు ప్రతి కూలముగ జరుగుయుద్యమమును అడంబుటకు సైనికులు నిరాకరించుచున్నారు, జీతము ఇవ్వనిచే.

ప్రభుత్వ ప్రకటనతో బాటు కామింటం ప్రతిపక్షులు గూడ ప్రకటించుచున్నారు. తమప్రకటనములను వినినిబట్టి అప్పగించినవారికి ప్రభుత్వమువారు బహుమతి నొసగెదరట.

మ్యాంకోను దక్షిణప్రభుత్వస్థానముగ జేయు ఏర్పాటును మానుకొనిరట. న్యాయకింసును జేసెదరట.

పికింగుదేశమునుండి మతబోధకు లెందరో పారిపోయి వచ్చుచున్నారు తీరమునకు.

బ్రిటిషుమంత్రుల సమావేశము

లండన్, జనవరి 16: — కేపు ప్రాతకాలమే లండనుకు బోవుటకు బాన్డ్విచుగారు బేకర్సునుండి బయలుదేరెదరు. చినా పరిస్థితులను గూర్చి ఏమిచేయుటకును సభకు ముందుగనే చాంబర్లెనుగారితో చర్చించెదరు.

మ్యాంకోలో బ్రిటిషు కాపురములకు ఆభయ మొసగుటకును అవసరమగుచో వారి ఆశయములను గాపాడుటకును ‘క్రూయిజరు స్క్వాడ్రన్’ నాకావశ్యమును చినాకు బంపనిశ్చయించిరిని అధికారరీత్యా చెప్పుచున్నది.

పశ్చిమ వైర వైర్యే కంపెనీవారు ఫిబ్రవరి. 1న గేదీనుండి రైలురేల్లు తగ్గించుచున్నారు.

భారత వైద్యసమ్మేళనము

ఈసమ్మేళనము 17వ సమావేశము చినారు రాష్ట్రము కరువునని పండితి కోరికల క్షాత్రుగారు కార్యదర్శి ప్రకటించుచున్నారు.

ఆంధ్ర శబ్దచింతామణి

వ్యాఖ్యానము

కర్త: — పారనంది రామశాస్త్రిలుగారు

ఆంధ్రవాక్యమునందలి ప్రథమపది యను నన్నయభట్టాగరుడు రచించిన ఆంధ్రవాక్యరూపును కది ప్రిని తెలుగు వ్యాఖ్యానము. అనేక ప్రాచీన భారతప్రతులను చూపించిన నన్నయభట్టాగారు ఈ ప్రాచీన సంస్కృతాంధ్రములందు వ్యాకరణములను నూతనముగా ప్రాచీనములను భాషావైద్యమునాదములన్నియు సుప్రసంగముగా ఖండింపబడినవి కాని నేవను తెల్లరు ముఖ్యముగా నూడవన విశేషము తెన్నితూ కలవు. — వెల 0-12-0. పోస్ట్ పేజీ

మే నే జ మ. 30 ప్రచురిత

1. తింటిపేట్టిపిఠి, మద్రాసు.

స్వప్రభుత్వ మెప్పటికిని అతులలేరను నంద
గలదు భారతదేశపు భావినీతిని నిర్ణయించుచున్న బ్రిటిషువా
రని పూర్వము ప్రజలు తలచుచుండెడివారు కాని అపిచ్చి
ద్రుమ తొలగిపోయినది. ఈతరచునాకి బ్రిటిషు పార్టీ మెంటు
పై విశ్వాసము సంపూర్ణముగ నశించినది ఎట్టి నేరము మోప
క ఎట్టి విచారణ సలుచక బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువాడు వందల
కొలదియువకులను కారాగృహములందు నిర్బంధించియున్నాడు.
ద్వంద్వ ప్రభుత్వ విధానము నిష్ప్ర
యోజనమునువిషయ ముండ, ఈప్రభుత్వమువారు హుందాగా
నను నవలంబించి ప్రజావిశ్వాసమును కోలుపోయి సర్వకొ
రకు ప్రతిఘటనమునకు గడంగి కాలమును వ్యర్థ పరుపవలయునని

మా యుద్ధశక్తి కు కారు నిజముగనుచి చేయవలయు నని యే మాత్రానిక కౌని, పనిచేయుటకు మీరు అనుకూలావకాశములు కలుగజేయవలయును తినుబండారములతో పిల్లలను సంత్వేషింపవలయును మిమ్ములను మోసపుచ్చుటకగుదు మిమ్మయగు ఈసంస్కారములనుచూచి మోసపోవువా రెవ్వరు నుండరు వ్యవస్థాపర్యవేక్షణమును అంతరించినది అంత్యక్రియలు జరిగినవి మృతకళిబరమునకు ప్రాణముపోయి యత్నించుట అవివేకము ప్రభుత్వము సీరముగనిలిచి మీకును దేశమునకును కీర్తి లాభము కలుగవలయునని చక్కని ఆస్తిభారము మరల చెచ్చి సాధమును నిర్మింపవలెను

సర్ పి సి. మిత్రురంగారావు

సర్ పి సి మిత్రురంగారావుచెప్పిరి - వ్యవస్థాపర్యవేక్షణము ననుసరించి పనిచేయుట అసాధ్యమనియే నాఅభిప్రాయము కాని ఈవిధానమును రద్దుచేయ మనకుకీర్తిలేదు కావున మనకీర్తికాలది మనము ఈవిధానము ననుసరించి పనిచేయుట ఉచితము కడదినమాడునంవత్సరములు స్వరాజ్యపక్షమువారు అవలంబించిన ప్రతిభుటనివిధానమువల్ల ఇంచుకైనను లాభము కలుగలేదు దేశబంధుదాసుగారు నాయకులుగ నుండి మహమ్మదీయులలో ఆసేకులు తమతో కలిసియున్నపుడే స్వరాజ్యపక్షమువారు రేమియు చేయజాలకపోయిరి నేడు స్వరాజ్యపక్షమువారు ఏమి చేయగలరో తెలియకున్నది నేను మంత్రిపదవిని ఆశించుటలేదు స్వాతంత్ర్యము పవిత్రమైనది కాని ప్రజలక్షేమమును దృష్టియందుకొని పనిచేసిన గాని స్వాతంత్ర్యమును పొందజాలము కాసనసభలవల్ల ప్రజలకు లాభములేదని మీరు నిజముగ నమ్మిన, మీరిప్పుట నుండకూడదు అప్పుడే మీ సదుద్దేశము ప్రకటితమగును

మువ్వరు మంత్రు లుండవలెను

సర్ అబ్దురు రహీంగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు సర్ అబ్దురు రహీంగారు ఇట్లు చెప్పిరి - సంస్కరింపబడిన ననుసరించి పనిచేయుదుమని నియోజకవర్గములవారికి వాగ్దానమిచ్చి మేమినిన్నికలలో విజయము గాంచితిమి కావున ఈతీర్మానమును బలపరచుట మాధర్మమై యున్నది ప్రభుత్వమును ప్రజాయత్తశాఖలు మిగల ముఖ్యమైనవి ఈశాఖలయందు జరుగుపనివల్లనే జాతి అభివృద్ధి గాంచును కావున నిజముగ దేశమున బాగు పడవలయునని కోరువారు మంత్రుల నియామకమును కొరవలెను ప్రజాయత్తశాఖల పరిపాలనవిషయమై నాకు కొంత అనుభవమున్నది ఈపనికి కనీసము మువ్వరుమంత్రులుండవలయుననియు ఇరువురుమంత్రులు చాలరనియు నా అభిప్రాయము ఇరువురుమంత్రులే నియమింపబడిన సంస్కరణములు జయప్రథముగ కొనసాగునని వాగ్దానమొసగుటకు వీలులేదు మువ్వరుమంత్రులు నియమింపబడిన అందులో ఇరువురు మహమ్మదీయులు ఒకహిందువు నుండుననియు, కొంత అకాంతి ఏర్పడుననియు ఇరువురుమంత్రులేయున్న ఇట్టిచిక్కు ఏర్పడదనియు కొందరు వాదించుచున్నారు కాని ఇదిఎన్నదగిన ఆక్షేపణకారు ఇరువురుమంత్రులే యున్న పనిజరుగుటకష్టమని నా అభిప్రాయము

బానిసలు మనకు అవసరములేదు

శరత్ చంద్రబోసుగారు

బోసుగారు (స్వరాజ్యపక్షము) తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లుచెప్పిరి - ఈవిషయమై స్వరాజ్యపక్షమువారి అభిప్రాయమేమో స్పష్టముగ తెలుపబడినది ఇప్పుడు నియమింపబడుమంత్రులు ప్రభుత్వకార్యదర్శులకు బానిసలగు నుండగలరు ఇట్టి మంత్రివర్గపు నియామకమును మేమెన్నటికి ఆమోదింపజాలము ప్రభుత్వ కార్యదర్శుల అభిప్రాయములకు వ్యతిరేకముగ ప్రపంచద్రించుటకు మంత్రులకు అధికారములేదు ఈపరిపాలనమున వందలకొలది భారతయువకులు స్వాతంత్ర్యము నిరోధింపబడినది ఉన్నతోద్యోగులు అసంతృప్తినిదాహించుట గావించ వెనుదీయుటలేదు ఇట్టి ప్రభుత్వమువారిలోకలసి పనిచేయుటకు మేమెంతమాత్రము అంగీకరింపజాలము

సుహృద్వాద్విగారు

తీర్మానమును బలపరచుచు సుహృద్వాద్విగారు ఇట్లుచెప్పిరి ద్వంద్వప్రభుత్వమువల్ల మనకు రాజకీయవిమక్తి కలుగును ఉద్దేశముతోనే నీ తీర్మానమును బలపరచుటలేదు ప్రజలయందు అమృతప్రబోధమును కలుగజేసిన అసహాయోద్యమమే నిష్ఫలమైనదనియు ఈప్రతిభుటనిద్యమమువల్ల లాభముకలుగునని నాకు తోచుటలేదు మంత్రులులేకున్న ఇంకను మాడునంవత్సరములు వ్యర్థముగ కాలము గడపవలసియొండను మంత్రులునియమింపబడిన, కొంతకు కొంత వారు ప్రజలకు మేలు చేయగలరు.

జే. యం. సేనుగొప్పగారు
స్వరాజ్యపక్షపు నాయకుడగు జే. యం. సేనుగొప్పగారు తీర్మానమును ఆక్షేపించుచు ఇట్లుచెప్పిరి - వారముదినముల క్రింద లిట్లన్నప్రభుత్వ గా రీసభయందుపన్నసింపుము ఈవిధానము నందలి లోపములను వివరించియున్నారు ప్రభుత్వవిధానము నందలి లోపములు ప్రభుత్వ సభ్యులకు చక్కగ తెలిసియున్నపుడు కూడ ఇట్టి ఉపపాదనము గావించుట విపరీతముగనున్నది మంత్రుల నియామకమునకు పూర్వమే మంత్రుల జీతము ఆమోదింపవలయునని ఈ రీ సభవత్సరములలో ఏకాననసభయందు కూడ ఉపపాదించబడలేదు ఈమాడు సంవత్సరములు మంత్రుల నియామకమును మేము ప్రతిభుటించియుంటిమి ఈ పర్యాయము మేము గెలిచినను ఓడినను చింతలేదు దేశబంధుదాసుగారిచే ప్రారంభింపబడిన ఈ ప్రతిభుటనిద్యమము ఎన్నటికి అంతరింపదని ప్రజల పక్షమున ప్రభుత్వమువారికి హెచ్చరిక తెలుపుచున్నాను ప్రజల ప్రతిభుటనకీర్తిని నిరూపింప ప్రభుత్వమువారు రుద్దేశించుచున్నారు మన నిరూపణను భయపడకు వారు రుద్దేశించుచున్నారు కాని ఈప్రయత్నములన్నియు విఫలము కాగలవు

ప్రతిభుటనివిధానమువల్ల లాభము లేదని ట్రావరుగారు చెప్పుట ఆశ్చర్యము కలుగజేయుచున్నది 1921 సంవత్సరమున కొండుకేమి సమావేశము జరుపుటకై రీడింగు ప్రభుత్వగారు మదనమోహనమాగ్యాచి చక్రవర్తిగార్లతో రాయబారిములు జరిపిన విషయము ట్రావరుగారు మరచినట్లు తోచుచున్నది రాజప్రతినిధిగారు రాజీపడ ఆతరువాత కనుపరచుట గాంధీ మహాత్ముని నాయకత్వమున జరిగిన అసహాయోద్యమమువల్ల నా లేక చేతుల జోడించి సూకారమునకు గలంబుటవల్ల నాయని ప్రశ్నించుచున్నాను

మంత్రులజీతము ఆమోదింపబడుట

మంత్రులజీతము నిరాకరింపవలయునను స్వరాజ్యపక్షమువారి సవరణకు అనుకూలముగ 48 మంది, ప్రతిపక్షముగ 96 మంది సమ్యక్తు నొసరి మోహన్ గారి ఉపపాదనము ఆమోదింపబడెను అంతటితో సమావేశము అంతమొందెను (శ్రీ ప్రెసు)

ప్రతికాభిప్రాయములు పరమ ద్రోహము

(భార్యర్థ పత్రిక)

అనుకొనినట్లే జరిగినది ముమ్మాటికి పాపిష్టిడైన ఈ ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము పునరుద్ధరింపబడినది సంగరాష్ట్రమున గవర్నరుగారు నిరంకుశాధికారులు సంతోషభరితులై ప్రతిభుటనియు వెతుకచిక్కినది సాంప్రదాయబద్ధమగు ఆందోళన ముగింపు మోసము మరిలపైకి వచ్చింది కాంగ్రెసువారు పరిశీలులను గుర్రెరి తనదర్శి పుచ్చుకొనుట ఉచితము

బెంగాలి పత్రిక

నిన్నటిదినము కాసనసభయందు గావించబడిన నిర్ణయము నిజగు నాయకులపై ప్రజలకు గల విశ్వాసమును తెలుపుచున్నది ఆర్థికక్షిపై ఆధారపడి పనిచేయుటకు ప్రతినిధులు తీర్మానించుట సంతోషకరముగ విషయము (శ్రీ ప్రెస్)

బాపట్ల నలుకోర్టులో OS 132/1926 నెంబరున వాది అన్నదానం రామకృష్ణశాస్త్రి. వంగోలు తాలూకా శీతారాంపురం అగ్రహారంలో యున్న అగ్రహారీకుల అందరితరపున దాఖలుచేసిన Representative దావా వాయిదా 24-1-27 అయియున్నది. ఆక్షేపణలు గలవారు ఆరోజున తెలుపుకొనవలెను.

మాధవపెద్ది కాళిదాసు
వాది వకీలు

ఫిబ్రవరి 28 వ తారీఖవరకు బహుమానముగ ఇవ్వబడును
మాయొక్క "C" టైంపీసు

మాయొక్క 22 కాల్చెలు బంగారు వన్నెగల చెలగడి యారులు 10 సంవత్సరములు ఉత్తరవాదను కలవి కాలమునకు సరియైనపుంబను చూపును ఏకమైనను యే మాదిరియైనను, కావలయు వానికి మాయొక్క "సి" రిజిస్టర్డ్ టైంపీసు ఇనాముగా ఇవ్వబడును ధర 22 కాల్చెలు బంగారు వన్నెగల చేతిగడియారము ఒకపట్టుపట్టో ధర రూ. 8-0-0
లక్ష్మీనరసింహారెడ్డి, తపాలాబెట్టె 17, మద్రాసు.

శ్రద్ధానందస్వామి హత్యకేసు

హంతకు దన్నందుకు తప్పవట్టుట

ముద్దాయి 'తేజ' సత్రికపై కేసుజేయుట

శ్రీ. జనవరి 17 - శ్రద్ధానందస్వామి హత్యగావించె నను నేరముపై అబ్దులురీషీదుపై చెబడిన కేసు నేడు 12 గం|| మ ౨౭ జాయింట్ మేజిస్ట్రేటు బాకోగుగారి యెదుట విచారింపబడినపుడు ముద్దాయి తరపునకీలు మరి 203 రు సాక్షుల జాబితావాళ్లుకే సెను ప్రతివాదియట్లుజేయుటచేకేసుకడంకులుగలుగునని పబ్లికు ప్రాసిక్యూటరుగారు అభ్యంతరము దెలిపిరి కేసు విచారణ అనవసరముగ దీన్ని ముజేయుటకే 489 గురు సాక్షుల నామముల నూచించుచున్నారనియు మేజిస్ట్రేటుగారింగీకరించి నచో సెషన్సు జడ్జి వారందరిని తప్పక విచారింపవలసి యుండుననియు లేకున్నచో ముద్దాయివాకీలు సెషన్సు కోర్టువారి అనుమతినిబడసి చిత్రము వచ్చినంతమంది సాక్షులను తెప్పింపవచ్చుననియు ప్రాసిక్యూటరుగారు చెప్పిరి

ముద్దాయి వకీలు రహీమాన, అందరు సాక్షులు ఒకే విషయము ముద్దాయి పిచ్చికాడని తామెరిగిన సంగతులు దెలుపుదురుగావున ఎక్కువకాలము పట్టదనియు, వారందరు ఢిల్లీని వాసు లేయగుటచే యిబ్బందిలేదనియు, వలయునన్నచో సాక్షులసంఖ్య యెంతవరకు తగ్గింపవచ్చు అంతవరకు తగ్గింపవచ్చునని జేప్పెను

మేజిస్ట్రేటుగారు రంగీకరింపలేదు ముద్దాయరెవ్వ సాక్షుల విషయ మంతయు సెషన్సు జడ్జిగారికి విడచిపెట్టిరి ముద్దాయిని కోర్టుకు తేనందున జెయిలుకువోవ సెషన్సుకోర్టువకు కమిటు చేసినట్లు తీర్పుజేప్పిరి

సెషన్సు విచారిణ జనవరి 24, 25, 26 తేదీలకు నిర్ణయం పబడెను

'తేజ' సత్రికపై కేసు

స్థానిక దేశభాష పత్రిక "తేజ" పై శ్రద్ధానందస్వామి హత్యకేసులోని ముద్దాయి తరపు వకీలు కోర్టు తీరస్కరించేరము క్రింద తెచ్చిన కేసును నెంబరు ౨౭ జాయింట్ మేజిస్ట్రేటు బాకోగుగారి యెదుట విచారింపబడినపుడు ముద్దాయి హంతకుడని ప్రాసియుండెను దీనిపై 14 వ తేదీన వకీలు అజ్జిపెట్టుకొనగా యావిషయము కోర్టు మొపల జరిగిన దగుటచే తనకధికారము లేదని మేజిస్ట్రేటు గారింగీకరింపలేదు అట్లయిన యీ కేసును మైకోర్టువారి కంపెంచి సదిరు పత్రిక ప్రకటనకర్తలకు సమనులంపగోరవలెనని వకీలు ప్రార్థించెను తన క్లయింట్లుపై ఛార్జీలు (నేరములు) ఆరోపింపబడకముందే సదరు పత్రిక హంతకుడని ప్రాయుంచే కేసుపై అపోహకలిగించి నష్టముజేసెనని ఆయన దెలిపెను ఈవిషయమై మరల రెపు విచారింపబడును

కర్నూలు మండలము-రైతులు గమనింపవలెను

గా హరిసర్వోత్తమరావుగారు ఎం. ఏ. ఎం. ఎల్. సి. మన జిల్లాలోని కష్టపరిస్థితులలో ఇప్పటివరకు అధికారులచెసియుండు సదుపాయములేమి యని నేను కల్చెరుగారికి వ్రాసిన కడపటి యుత్తరమునకు వారు దియితోపంపిన ప్రత్యుత్తరముయొక్క సకలును ఈక్రిందిప్రకటించున్నాను రైతులు సామాన్యముగా ఉత్తరవులయిన తరవాతనుగూడ తెలియక కొన్ని యిక్కట్లులు అనుభవించుట కుండుకొబట్టి క్రింది యంతములు చదువరులు గ్రహించి యెల్లరసను తెలుపుచుండవలెను కల్చెరుగారు మార్కాపురమునకుగాను ఇచ్చిన సహాయము ఆవశ్యమయినట్లెల్ల ఇతరు దాలుకాలకున ఇయ్యబడునని వ్రాసిన సంగతినిగూడ మండలక్షేమమును గోరు ముత్తులు గమనింపవలెను

కి లెక్కరుగారి జాబుయొక్క నకలు

పశువుల మేతకొరకు మార్కాపురము తాలూకాలోని రిజర్వులలో గడ్డిన్నీ ఏపి ఆకున్ను శిశిరముగా తినుకొనుచువుటకు అనుమతియొసంగబడినది అదిన్నీ ఉచితముగా రిజర్వులలోగూడ మేపుకొనుటకు అనుమతియున్న అవసరమైనచోట్ల అన్ని తాలూకాలోను అనుమతింపబడును వ్యవసాయకారుల అప్పుల ఆస్తుక్రింద అడ్వాక్సులు విరివిగా ఇవ్వడమగును ఇదియిలా విచారింపవలెనంతవరకు ప్రస్తుతము మొత్తముమీద ఇర్రమైన విశేషపు రిలేఫ్ ప్రయత్నములు చేయబడిన యావశ్యకము కనుపించలేదు ప్రత్యేకము దరఖాస్తులు వచ్చినయెడల తగిన గ్రూప్ చేయబడును.

బెంగాలు: ద్వంద్వప్రభుత్వము

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

బెంగాలులో నిరువురు మంత్రులను నియమించు నిమిత్తము రు 24775 ల గ్రాంటు నియమలయినని, మాబడ్డేగారు దెచ్చినతీర్మానము, శాసనసభలో సంగీకరింపబడినను, కాంగ్రెసుపక్షమువారు దీనిని తీవ్రముగ నెదిరించి, తమ దృఢనిశ్చయమును వ్యక్తపరచిరి బెంగాలు ప్రభుత్వమువారి పంతము నెగ్గినందులకు మేము చింతింపము కాని, నిస్సారమును నిరర్థకము నగు సంస్కరణవిధానమును మంత్రిపదవుని నిమిత్తము చేట్టినెంచిన నూతనసహకారవాదులసీతి గాంచిన మాత్రమున విచారము గలుగకమానదు గ్రాంటును నిరాకరింపవలయు నని కోరిన నెనిసరంజన సర్కారుగారు తమ యభిప్రాయములను మిగుల సహేతుకముగ దెలిపిరి బెంగాలు ప్రభుత్వము వారిదివరకు ద్వంద్వప్రభుత్వమును పునరుద్ధరింపకుటకు ముమ్మారు ప్రయత్నించి విఫలమయ్యెనని మిగిలిన సీత్యతన మే జరిగెను ఈ మారు కాంగ్రెసునుండి చీలిపోయినవారును తదితరులను బర్మో-హెడ్డు ప్రభువుగారికి జోహారు లొసర్చి, ఇకమీద బద్ధిగలిగి ప్రవర్తించెద మని తెలిపిన రీతిని ప్రవర్తించిరి ఇండియామంత్రిగారి కింతకన్నను కావలసినదేమి? స్వరీపాలన మొనగకుండ ఎంతకాలమయినను జరుపవచ్చునుగదా ఇకమీద పరిక్షలు, మున్నగు ఏర్పాటులతో కాలము గడుపవచ్చును శాసనసభల ఎన్నికలలో కాంగ్రెసుపక్షవిజయము మూలమున గలిగిన విషాదము లండనుటైయు మున్నగు బ్రటిషుపత్రికల కింతటితో దీరవచ్చును గుండెలమీద చేయవైచుకొని, ప్రజాశయప్రతిపక్షు లికమీద హాయిగ ప్రవర్తించవచ్చును

నలసిరంజన సర్కారుగారు సూచించినటుల, ద్వంద్వ ప్రభుత్వ మను మృతకశబ్దమును మరల బ్రేకి దెచ్చుట యన నేమియో యూహించవచ్చును బ్రటిషుపత్రికయము మారెనుగావున, సహకారము నలుపవలెనందురా? అదియు గనుపించదు శాసనసభ్యులు లొంగిపోవలయుననుట దప్ప నేరు కోర్కె గనుపించదు శాసనసభలలో జేరి నిరోధమార్గము నవలంబించుటవలన, ఇసుమంతయు ప్రయోజనము గలుగలేదని, స్వరాజ్యపక్షప్రతిపక్షులు దెలిపి తృప్తి జెందవచ్చును గాని, సత్యము వేరుగనున్నది దేశబంధుదాసుగా రేపరచినకార్యక్రమము అధికారవర్గము భయభ్రాంతుల గావించెననుటకు సందియము లేదు ఏ విధమున నయినను, స్వరాజ్యపక్షమును విచ్ఛిన్నము జేయవలయునని రాష్ట్రపాకులు మొదలు బ్రటిషు మంత్రులవరకును హెచ్చరించుచుండిరి స్వరాజ్యపక్ష మడుగంటి, సంస్కరణములను దేశము కొనసాగించు కొలదయు, భారతీయులపని

నిమగ్నకాయవాట మగునని దెలుపుచుండిరి. ఇట్టి హెచ్చరికల స్వభావమును గుర్తెరిగిన కాంగ్రెసుపక్షమువారు, మాత్రము తమ లక్ష్యమును విడువరయిరి. మంత్రిపదస్వీకారసూచనను గౌహతి కాంగ్రెసుసభలో మరలనిరాకరించితి కాని, స్వతంత్రులును రిస్సాం నీవునహకారవాదులును వ్యామోహమున మునిగి, ఇందు కియ్యకొనిరి హిందూపక్షమువా రొక వంకను, మహమ్మదీయపక్షమువా రింకొక వంకను జేరి, సంస్కరణములద్వారా గలుగు స్వల్పభాములకొరకై పెనగులాడజొచ్చిరి ఏయుద్దేశ్యముచేత నయిన నేమి, ద్వంద్వప్రభుత్వమును మరల కొనసాగింప నంగీకరించిరి

ఇన్నిటిమధ్యను నిశ్చలచిత్తులై నిలిచిన కాంగ్రెసు పక్షమువారు దేశకృతజ్ఞతకు పాత్రులనుటకు సందియములేదు మితవాదనాయకు లగు సర్ పి సి మిత్తరుగారు చూపిన హేతువు తెవి? ద్వంద్వ ప్రభుత్వము ఆచరణసాధ్యము గాదను సంగతిని మిత్తరుగారు మరియొకమారు తేటపరచిరి అట్టితరీ, ఏల దీనిని చేపట్టవలయునో తెలియదు ఆచరణ యోగ్యముగాని విధానమును, ఆచరణలోనికి దెచ్చుటెటులు? దానిని కొనసాగించుమార్గ మేమి? ఒక వేళ కొనసాగించినను, స్వరీపాలనమున కిది దారి జూపునా? సహకారవాదుల హేతువాద మెంత దుర్బలమో యిందునుబట్టియే గ్రహింపవచ్చును. ద్వంద్వప్రభుత్వము నిస్సారమగు పిప్పియని, సర్ పి సి మిత్తరుగారొక్కరుమాత్రమే దలచుటలేదు ట్రావర్సు అను యూరపియను సభ్యుడు సయితము ద్వంద్వప్రభుత్వమనిన తమ కేమాత్రము ఇప్టము లేదని పలికిరి “ఎవరికి పుట్టిన బిడ్డరా పెక్కి-పెక్కి-పడ్డె”నను రీతిని ద్వంద్వప్రభుత్వము సభిమానించు వారెవరును గనుపింపకున్నారు. ఇటు మితవాదులకుగాని, అటు యూరపియనులకుగాని, దానిపై సభిమానము లేదు ఇట్టిస్థితిలో దీనిని సమర్థతతో నిర్వహించగలవారు రిస్సాంనీవు సహకారవాదు లొక్కరా? అందరచేతను త్రోసివేయబడిన ద్వంద్వ ప్రభుత్వము నింక నిలుపుట పాడిగాదని, దేశ మంతయు ఏకగ్రీవముగ జెప్పవలసిన తరుణమున, అదియే మహాభాగ్య మని చెప్పవారలసీతి గాంచిన జాలి గలుగును

సందిగ్ధసమయమున సత్వర స్వరాజ్యాభిప్రయమును నిరసించుట కన్నను దేశద్రోహము వేరుండదు శాసనసభ గోరిన నేపథ్యం డిమాండు ఏమయినది? నిర్బంధితుల విడుదల ఏమయినది? తుదకు మంత్రులెవరో గూడ ప్రభుత్వమువారు దెలుపకముందే, మంత్రుల నిమిత్తము గ్రాంటుల సంగీకరించుటకన్నను, అనమర్థత వేరుండదు దేశబంధు దాసుగారు జీవించియున్నప్పుడు సాగని ఎత్తులు, నేడు కొనసాగినవి సంస్కరణములను నిర్వహించుకుంటుచే, కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమబాధ్యతలను విడనాడిరని యధిక్షేపించువారు గలరు. కాని, సంస్కరణము లొసగిన బాధ్యత ఏమి? గవర్నరుగారియొక్కయు రిజర్వుడు శాఖవారియొక్కయు చేతులక్రింద కీలు బొమ్మలవలె సంచరింపవలసిన మంత్రులకు చేకూరిన బాధ్యత ఏమి? విద్యాశాఖను తమ చేతిక్రింది నుండి తీసివైచుటయే హాయిగనున్నదని తెలిపిన డాక్టరు పరాంజుపైగారి దృక్పథమును కనిపెట్టవచ్చును విద్యాభివృద్ధికై తాము చేయగలపని ఏమియులేదని

గ్రహించిన యీ మంత్రిగారి యనుభవము, నిజస్థితిని దెలుపుట లేదా? మడ్డెమెను కమిటీవారియెదుట సాక్ష్యమిచ్చిన మంత్రులేమి దెలిపిరి? వారును తమ నిస్సహాయతను చాటియుండిరి ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానము విఫలమయ్యెనని మంత్రులందరూను ఉవ్వోపిం చి రి సంపూర్ణరాష్ట్రీయస్వరీపాలనమువలన గాని, రాష్ట్రములు బాగుపడవని నిస్సంశయముగ తెలిపిరి మడ్డెమెను కమిటీయందలి మైనారిటీసభ్యులగు సప్రూ, శివస్వామిఅయ్యరు, జిన్నా, పరాంజుపైగార్లు ప్రస్తుతవిధానము విఫలమయ్యెననియు, దీనివలన మున్నుం దయినను అనుకూలస్థలములు గలుగజాలవనియు, మంత్రులకు నిజమగు బాధ్యత లేదనియు, చిల్లిపడిన వోటుల అతుకులవైచిన బాధము లేదనియు మరియొక విధానమును దీనిసానమున నెలకొల్పుటకు వీలులేదనియు, స్వరీపాలనమే లోభముల నెల్ల దొలగించు ననియు, భిన్నాభిప్రాయప్రకటన మందు స్పష్టపరచిరి

అప్పటికిని ఇప్పటికిని పరిస్థితులు మారినా? సంస్కరణములు స్వర్గతుల్యము లయ్యెనా? లేనపుడు, ద్వంద్వప్రభుత్వమును చేపట్టవలయునని మితవాదులయినను ఎటుల బోధించగలరో తెలియదు. కాంగ్రెసుపక్షప్రముఖులు గావించిన ప్రసంగములలో ఎట్టి అస్పష్టతయులేదు ఆచరణసాధ్యముగాని ఏర్పాటును ఆచరించి, తమసామర్థ్యమును పరీక్షకులయెదుట గనుబజుచుట అసంభవమని వీరు తేటపరచిరి. పార్లమెంటునభయే, తమభావిస్థితిని నిర్ణయింపగలదను న మృక ము దొలగి చాలకాలమయినదని, జితేంద్రలాల్ బెనర్జీ గారు జంకులేక దెలిపిరి నీడలనుగాంధీ భ్రమపడుకాలము గతించినది. బెంగాలు శాసనసభలో మంత్రుల గ్రాంటు అంగీకరింపబడినమాత్రాన, దేశమిందు కంగీకరించు ననుట పొరబాటు ఫలితముదెలియగనే సిగ్గు సిగ్గు అని కేకలు వైచిన ప్రజల భావములే యిందులకు తార్కాణము. నలసిరంజన సర్కారు గారు దెలిపినటుల, శాసనసభలో గ్రాంటు సంగీకరించిన, దేశమునందలి నిరోధక క్తి బలమగునుగాని తగ్గనేరదు అందుచే ప్రస్తుతఫలితమును శుభచిహ్నమనియే ఎంచవచ్చును కాన్నిలులో గలిగిన తాత్కాలికవిజయము గాంచి, బెంగాలు గవర్నరు గారు సంతసించిన సంతసించురుగాక ప్రజలలోస్వరీపాలనవాంఛ పెచ్చుపెరిగి త్వరలో సీసంత్పత్తికి భంగము కలిగింపకమానదు మధ్యరాష్ట్రములందు నూతనముగ మంత్రులుగ నియమింపబడిన దేశము ఖుగారు ముచ్చటించుచు, మంత్రిపదవులను నిర్వహించుటవలన ప్రజలకు లాభము గలుగదని తోచినవెంటనే, తమపదవులను వదలివైచెదమని, వాగ్దానముజేసిరి చింతామణి, పండిత జగత్ నారాయణగార్లకు జరిగిన పరిభవము చాలలేదు గాబోలు. వారు గావించిన రాజీనామాలు సరిపోవలేదు గాబోలు! ఇతరమంత్రులు చాటిిన యనుభవములు పనికిరావుగాబోలు! దేశముఖుగారు మరల పరిశోధనల మొదలుపెట్టెదరట ‘ఈమారు కొట్టిచూడు’ అను సామెతవలె నున్నది, వీరి వాదము. మంత్రుల కయినను, తగిన బాధ్యతయు, స్వాతంత్ర్యమును లభించినగాని ఆతావులందు తాము ప్రవేశింపమని చెప్పినవారు, ఏదియు జరుగకముందే వానిలో ప్రవేశించిరి. దేశగౌరవమును ఆత్మగౌరవ

మును కూడ విడనాడిరి ఎరడమావుల ద్వారా నీరును సంపాదించ నెంచినవారివలె, ద్వంద్వప్రభుత్వము ద్వారా వీరు స్వరీపాలనమును సంపాదించ నెంచిరి గాబోలు! మంత్రిపదవులందు తమ కట్టి బాధ్యత లేకబోయినను, బాధ్యత గలదని చెప్పి, వీరు కాలము గడుప దలచిన దప్ప, దేశముఖ ప్రభృతులు త్వరలో రాజీనామా నీయక తప్పదు

ఈ సందర్భమున ప్రజ లొక్కసంగతిని గ్రహించుట యవసరము శాసనసభలలో బన్నెడివ్యూహములపైననే, స్వరాజ్యసిద్ధి ఆధారపడి యుండునని తలచుట ప్రమాదము కాంగ్రెసు పక్షమువారి సంకల్ప మొకమారు నెరవేరవచ్చును ఇంకొకమారు విఫలము గావచ్చును కాని, ప్రజల స్వశక్తిపై ననే స్వరాజ్య మధారపడియుండునని నమ్మువారు, శాసనసభలకు వెలుపల గూడ నిరంతరకృషి నలుపుట యవసరము నిర్మాణకార్యక్రమమును శ్రద్ధతో నిర్వహించవలయును కాంగ్రెసు పక్షమువారు తమ ధర్మమును శాసనసభలలోపలను వెలుపలను గూడ ధైర్యముతో నిర్వహించుచో, ఇతర పక్షముల వారును కాంగ్రెసు పక్షము ననుసరింపక మానరు. పాలకులు గూడ ప్రజాభీష్టమును తప్పక నెరవేర్తురు బెంగాలుశాసనసభలో గలిగిన అజయము, కాంగ్రెసుపక్షపు మనోనిశ్చయమును బలపరచుటకు తోడ్పడునని నమ్మెదము ద్వంద్వప్రభుత్వమును అంతరింపజేసిన కీర్తిని మధ్యరాష్ట్రములును, బెంగాలురాష్ట్రమును వెనుక సంపాదించి, ఇతరరాష్ట్రములకు మార్గదర్శకములయ్యెను అవియే నేడు వెనుకంజవైచుట శోచనీయము ఇట్టిఫలితము గాంచి నిరుత్సాహము జిందక, కాంగ్రెసుపక్షము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికి ద్విగుణీకృతశక్తితో పాటుబడునని, అచిరకాలములో దేశమున నూతనవాతావరణము వ్యాపింపకమానదు.

మరియొక ప్రకటనమా?

1917 సంవత్సరమున ఆగస్టు 20 వ తేదీన, రాజ్యాంగ సంస్కరణములకు సంబంధించిన ప్రకటనము వెలువడియుండెను రాజ్యప్రతినిధిగారిమారు భారతశాసనసభలో ముచ్చటించునపుడు, మరియొక ముఖ్యప్రకటన గావించెద రనియు, దానియందు బ్రిటీషు ప్రభుత్వాభిప్రాయములు పొందుపరుపబడుననియు, హిందూస్థాన్ టైముస్పత్రికా విలేఖకుడు తెలుపుచున్నాడు ప్రాయశః రాయల్ కమిషను గూర్చి ప్రకటించిన ప్రకటింపవచ్చును. ఇంతమాత్రముచే ప్రజలు సంతృప్తిజెందెదరనుట కల్ల. రాయల్ కమిషను ముందువచ్చినను, మరికొంత కాలమునకు పిమ్మటవచ్చిననునొక్కటియే భారతీయులురొండుటే బిలు సమావేశమును కోరుచున్నారుగాని, రాయల్ కమిషనును గాదు ఏవియోపరిక్షల గావించి, మరి కొన్ని నిరర్థకసంస్కరణల గావించి, కన్నర్యేటిపు ప్రభుత్వము మార్పు జేందులోపలే, వానిని స్థిరపరువనెంచుటవలన, ఇంగ్లండుకుగాని హిందూదేశమునకుగాని ప్రయోజన ముండదు. కృత్రిమసంస్కరణముల గాంచి సంతృప్తి జెందుకాలము గతించినని, అధికారు లెంతత్వరతో గ్రహించిన సంతమేలు ఇర్పిను ప్రభువుగారు హిందూదేశమును సంతృప్తి పరుపదలచుచో, ప్రజాభీష్టమును బ్రిటీషు మంత్రులకు చెల్లుపుట ప్రయోజనకరము.

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి సందేశము

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు మంత్రుల గ్రాంటు కంగీకరించినను, ద్వంద్వప్రభుత్వము తిన్నగ కొనసాగునను నమృతము వారికి గలుగలేదు. ఇరువురు మంత్రులు, ట్రాన్సుఫర్డుశాఖల నన్నిటిని నిర్వహింప జాలరని, రహీంగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి రిజర్వుడు శాఖలకు నలువురు కార్యనిర్వాహకసభ్యు లుండగ, ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలకు ఇరువు రెటుల సరిపోదురని, రహీంగారు ప్రశ్నించిరి బెంగాలులో మంత్రివర్గము నేర్పరచినను, అది పనిజేయదని అబ్దుల్ రహీంగారు ఆశీర్వదించిరి. సంస్కరణములు కొయ్యగుట్ట మని పండిత మోతిలాల్ నెహ్రూగా తిదివరకు పేరిడియుండితి అబ్దుల్ రహీంగారి మంత్రివర్గ వర్ణన మిందుకు సరిపోవుచున్నది. ఏ రి సందేశములకు మరియొక కారణముగూడ లేకపోలేదు ఇరువురు మంత్రులలో ఒకరు హిందువులు, ఒకరు మహమ్మదీయులుగ నుండురు మహమ్మదీయమంత్రి అబ్దుల్ రహీంపక్షమువారు గారు గావున, మంత్రివర్గమునందు వీరికి స్థానముండదు ఇల్లులుగగనే పండుగ కాలేదనుటలు, మంత్రులగ్రాంటు సంగీకరించినమాత్రాన, స్థిరమగు మంత్రివర్గ మేర్పడెనని తలంప వీలులేదు.

అర్థ మేమి?

వెనుక ఛేంబర్లనుగారు ఇటలీకి బోయి మును లోనీగారితో ముచ్చటించినపుడేమి, చర్చిల్ గారు ఇటీవల మునులోనీగారితో సంప్రదించినపు డేమి, రాజకీయప్రాముఖ్య మేమియు లేదని వార్తలు చెలిపెను కాని, ఫ్రెంచిపత్రికలును తదితరపత్రికలును వేరుఅర్థముగలదని భావించుచున్నవి ఇంగ్లండుకును ఇటలీకిని సంధి జరుగునని ఏజాతివారి అధికారమును హెచ్చుగాకుండునని, కొందరితలంపు ఏది ఎటులున్నను, రహస్యపు మంత్రాంగపద్ధతులను యూరపియను దేశము లింకను విడువలేదని, గ్రహింపవచ్చును. దీనివలన ప్రపంచశాంతికి లాభముకన్న నష్ట మధికముగ గలదని పూర్వానుభవము బట్టి విదితమగును

ఇండియా లాంకుమైరు బట్టలు

లాంకుమైరు బట్టలవర్తకము మరల విస్తరించెననియు, ఇకముందు సత్వరాభివృద్ధి గలుగవచ్చుననియు, మాంచెస్టరు వర్తకసంఘమువారి శిఫార్సు చెల్లుపుచున్నది లాంకుమైరు వస్త్రములపై హెచ్చుసుంకములను విధింపవలదని గోరుచున్నది ఇట్టిశిథి ప్రజల కుత్సాహము గలిగింపజాలదు. భారతీయులు విదేశవస్త్రముల నెంతత్వరలో బహిష్కరించిన సంతమేలు ఆర్థికాభివృద్ధికిని, సత్వరస్వరాజ్య సిద్ధికిని గూడ, నిది యత్యవసరము కద్దరు నిర్మాణము విషయమై ప్రజ లేమరియుండుచో, తీరని ముప్పు వాటిల్లకమానదు.

కరెంసీబిల్లు

కరెంసీమిటీవారి సూచనల కన్నిటికిని ప్రత్యేకపుబిల్లు ఏర్పరుపబడెను ఇవి భారతశాసనసభలో ప్రవేశపెట్టబడును రూపాయిమారకమును పిల్లింగు ఆరు పెన్నీలుగ నిర్ణయించినబిల్లుగూర్చి తీవ్రచర్చ జరుగకమానదు. నూతనశాసనసభవారు దీనిని నిరాకరించి, తమధర్మమును నెరవేర్చెదరని నమ్మెదము.

బీహారుమంత్రులు

బీహారునందుగూడ మంత్రులగ్రాంటును శాసనసభలో సభికసంఖ్యాకు లంగీకరించితి. మంత్రులకు వెనుక బలమగుపక్షము లేదు అయినను వీరు అధికారులసహాయముతో ట్రాన్సుఫర్డుశాఖలను నిర్వహింప సమకట్టిరి. స్వరీపాలనాసాంప్రదాయముల కింతకన్నను భంగకరమగుశిథి వేరుండదు. నూతన మంత్రివర్గములు బామ్మరిండ్లవలె నుండుటచే త్వరలో సంతరించుట సహజము

మొన్న పోలీసువారు పట్టుకొనిన కాగితములందు బాంబుజేయుటకు అవసరమగు వస్తువులపేర్లుచేయువిధానమునుగల కాగితములు దొరకినవని స్టేట్సుమను పత్రిక వ్రాయుచున్నది

మధురలో నోట్సుపోయిన సందర్భమున 18వ తేదీన కల్లిమందాయను పోస్టుమాస్టరు తనకు తనదొడ్డిలోదొరకినవని 84 పోయిన నూరురూపాయిసోట్సు పోలీసువారి కప్పగించెను

బాంబులు దొరకు సందర్భమున ఆరెస్టుచేయబడిన బెంగాలు యువకులు అర్జినాన్సుక్రింద ఏర్పాటుచేయబడు ప్రత్యేక న్యాయస్థానమున ఆరిపురమందు విచారించబడుదురు

పట్టువడిన బెంగాలీ యువకులు చెప్పినమాటలను నమ్మి పోలీసువారింకను రెండిండ్ల సోదాచెరి

తెట్టి నెంటు గుడ్డాడీగారు మంచుగడ్డగల చెరువులో బడి మృతినొందిరి శవము మరీమాగుంటలకు తీయబడినది

బండిసంస్థానమునండి పండిత నిత్యానంద నాగదుగారిని మదనమోహన వర్మగారిని కెవలీదీన ప్రవాసమంపిరి ఏమియు తెలుపకుండనే పోలీసువారువారిని నాలుగంటలలో సంస్థానము విడువవలసినదని కోరిరి దానికై బ్రిటిషువారికి అప్పీలుచేయుటకు నాగదుగారు తీర్మానింపకొనిరి తాదా రజశా విలేఖకి వ్రాయుచున్నాడు

'స్టేట్సుమను' విలేఖరి ఒక అయిశోపయస్త్రిని ఒకజర్మను రాయబారి కాబూలుబానిసల సంతలో కొనెనని వ్రాసెను

కాన్పూరులో హెటారుజేగముగా తోటటచే మృతినొందిన స్వాంతుగారికేసులో ముద్దాయికి మూడు నెలలకైనవరకముగాని జేయి రూపాయిల జరిమానాగాని విధింపగోరెను. లై సెన్సు ఒక సంవత్సరమువరకు తీసివేయబడినది

ఫార్యుడ్ల పత్రిక సుబాసు చంద్రబోసుగారికిని సోదరునకు జరుగుచున్న ఉత్తరప్రయ్యుత్రముల ప్రచురించెను జరంపురమునండి మార్చినప్పటినుండియు 44 పానులబరువు తగ్గెనట రాత్రులందు జ్వరము తలచుటయు, చెవుటపట్టుటయు చెన్నముకయందు నోప్పియు గురుచున్నది సుబాసుగారికింకను తన్ను మాండలిలో చెసిన పక్షిక్షాఫలితము తనకు తెలియదని వ్రాసిరి

బెంగుళూరు వాస్తవ్యుడగు ఆంధ్రునికి గౌరవము

బెంగుళూరు నివాసులను పద్మమృదు నాయకు కులమును ఆంధ్రులును-అరు రావుసాహెబు బి వి వెంకటస్వామి నాయకుగారికి ఈసంవత్సరాదియందు "రావుబహదురు" టితుకోసంగబడినది.

వీరు తెంగుళూరు మ్యూనిసిపలు కమిషనరు గాను స్పెషల్ మేజిస్ట్రేటుగానున్నాడు ప్లేన్వ్యాధిప్రబలియున్న దినములలో ప్రజలకోసంగిన కైద్యసహాయము అమూల్యము గత విరోహ మహాసంగ్రామ కాలమందు ప్రభుత్వమువారికి యుక్త ఋణములను పోషించేసి పూలముకు అనేకసంఖ్యలు చేసిరి. వీరికి 1919 సం॥ కముగో రావుసాహెబు వీరుగు యివ్వబడెను ఇప్పుడు తిరిగి రావుబాహుగు వీరుగు యివ్వబడినది వీరు తాలూకాబోర్డు క్లెర్కుబోర్డులో సభ్యులై చాలాపనిచెసిరి పూలైలోని శ్రీవేణుగోపాలస్వామి దేవాలయ భక్తజనసభకు వీరు ఆధ్యక్షులు సదరు సభవారు వీరి గౌరవాధిక్య దేవాలయములో ప్రత్యేకపూజలకు జరిపించి వారి సభింపించిరి.

నూతన ఢిల్లీ శాసనసభామందిరము

వర్ణన

నూతన ఢిల్లీ, జనీ 17 — రేపు ఇర్విక్ ప్రభువు గృహ ప్రవేశ మహోత్సవము జరుపునట్టి నూతన శాసనసభా మందిరము గుండ్రముగా నుండి కొంతవరకు రోమీయులకొలీజియము మహాలియున్నది బయటనుండి చూచువారికి మందిరము చుట్టు పెద్దపెద్ద స్తంభములను పైన దాబాయను కనబడును లోపల మందిరము మాడుభాగములుగా విభజింపబడి యుండెను సంస్థానాధీశుల సభామందిరము, స్టేటుకౌన్సిలుమందిరము, అసెంబ్లీ మందిరము ఈయాదు మందిరముల కావల గ్రీకోర్ట్ కలదు అచ్చట పుష్పములు పచ్చిక బలయంత్రములు కలవు

సంస్థానాధీశులసభ హిందూదేశములో క్లౌ మిక్సీలి చక్కని మందిరము అద్దములపని బాగుగాచేయబడియుండెను అచ్చట చిత్రంపబడిన చలువరాళ్లును అమర్చబడియుండెను గాలి యు వెలుగు ను వచ్చుటకు గాను కిటికీలకు బయలుగా రాళ్లతోనే సొంపుగా యేర్పాటు చేయబడియుండెను పరదాస్త్రీలకుగాను అందరికిని కనబడకుండ ప్రత్యేకముగ సాగనైన గ్యాలరీ యేర్పాటు చేయబడి యుండెను

స్టేటుకౌన్సిలు మందిరముకూడ చక్కగానే నిర్మింపబడెను కాని సంస్థానాధీశుల మందిర మంత సాగసుగలేదు

అసెంబ్లీ మందిరమొకటియే నిరాడంబరముగ నుండెను కాని అందు కూర్చుంతువారి గౌరవమునకు తగినట్లుగనే యుండెను

సంస్థానాధీశుల సభలో 86 సానములును, స్టేటుకౌన్సిలునందు 92 సానములును అసెంబ్లీలో 162 సానములును కలవు ఈనూతనశాసనసభామందిరమునకు 75 లక్షల రూపాయలు చెల్లింపబడెను 109 లక్షల ఘన అగుల స్థలము నాక్రమించియుండెను ఒక్కొక్క ఘనఅడుగునకు సగటున 11 అచాలు ఖర్చయ్యెను ప్రపంచములో నితరప్రదేశముల దెచ్చట నైన యిట్టిభవనమును నిర్మింపవలెనని సంత ఖర్చునొ పోల్చి చూచినట్లయిన నాశ్చర్యమగును (ఫ్రీ ప్రెస్)

సంస్కరణములు-స్టాచూటరీ కమిషను

రాజప్రతినిధి ప్రకటన

జనవరి 24 తేదిన జరుగవచ్చును

(ఫ్రీ ప్రెస్)

నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 17 — రేపు భారతశాసనసభా ప్రవేశమహోత్సవమునకు రాజకీయముగ గొప్పప్రాముఖ్య మేమియు లేదని తెలియుచున్నది రాజకీయముగ నెదియైన ప్రకటన గావింపబడెయెడల అసెంబ్లీ సమావేశసమయమున రాజప్రతినిధి జనవరి 24 తేదిన గావింపును గాని రేపు గారు

హిందూస్థాన్ టైమ్స్ ప్రతికావితేఖకు డిల్లువ్రాయుచున్నాడు — రాజప్రతినిధి గావింపుప్రకటన యెంతోముఖ్యమైనది ప్రాముఖ్యముగా సంస్కరణముల భావింపి తిని గూర్చి యు స్టాచూటరీ కమిషను గూర్చియు రాజప్రతినిధి ప్రకటనను గావింపును చాలవరకది 1917 సంవత్సరము ఆగస్టు 20 తేదీన గావింపబడిన ప్రకటనతో సమానమై వ్రాముఖ్యముగలదిగానుండి సార్వభౌమ ప్రభుత్వమువారియభిప్రాయములను చెబుచుండును ఇండియన్ నేషనలు కాంగ్రెసువారు స్టాచూటరీ కమిషను సీసంవత్సరము కీలకాలములో వచ్చునను ఆశతోనే మదరాసు రాజధానిలో నితరచోట్ల కెచ్చటికి పోవుటకును నిరాకరించి మదరాసులోనే యీమారు కాంగ్రెసును జరుపుటకు నిశ్చయించిరని తెలిసికొనిన దాని ప్రాముఖ్యమును గురింపనగును

గంధర్వవత్రిక

బయస్కోపు, నాటకము, మేళములు, హాస్యము, నృత్యము, అభినయము, చతుష్టపికళలు, భాషలు మున్నగు సాగర సమస్యలకు సచ్చిత్రమాస పత్రిక - సంవత్సరచందా ఒకరూపాయిమాత్రమే ఫలయువారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

భారత శాసనసభ

ప్రారంభ మహోత్సవము

సభ్యులరాక

ఢిల్లీ, జనీ 17—నూతన ఢిల్లీ శాసన సభామందిరమునకు ఇర్విక్ ప్రభువు ప్రారంభమహోత్సవమును జరుపుచుగావున అసెంబ్లీ సభ్యులు కాలమంది వచ్చిరి మిగతా వారు రేపుదలమున రానున్నారు జిన్నా, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ, జయకరుగార్లు రేపు సమయమునకే వచ్చెదరు ఈ ప్రారంభోత్సవమును జూచుటకై కొందరు సంస్థానాధీశులసభవారును కొంతమంది స్టేటు కౌన్సిలు సభ్యులునుగూడ వచ్చిరి సార్వభౌమని సందేశమునురూడ ఆ సమయమున ఇర్విక్ ప్రభువు చదువునని తెలియుచున్నది

అధ్యక్షుడు

నిన్న నిచ్చటికి వచ్చిన విజే పటేలుగారు ప్రస్తుతము వెస్టరన్ హోటలులో నుండున్నారు 50 మందియున్న స్వరాజ్యపక్షమువారు అధికారేతర నామినేటెడు సభ్యులును ప్రభుత్వ సభ్యులును ఇంక మరికొందరును ఏరినే కొందరు గావున పటేలుగారే తిరిగి అధ్యక్షుడుగా నెన్నుకొనబడుట తద్యము

ఉపాధ్యక్షుడు

అగ్యతనియెన్నిక అట్లు ఖాయమై యుండగా ఉపాధ్యక్షుని యెన్నికనుగూర్చి మాత్రము ఉపాధ్యక్షుడు జరుగుచున్నది క్రిందటిసారి అగ్యతను ఉపాధ్యక్షుడుహిందువులేగావునను ఈ మారుఅగ్యతను తిరిగిహిందువుడే అయ్యెట్లుండుటచెతనుఉపాధ్యక్షుడు తప్పకమహమ్మదీయుడు కావలెనని కొందరునుచున్నారు కాని అప్పుడప్పుడు అగ్యతనానమందుండి సభననుడిపినవారికింతమాత్రమున హక్కులేకపోలేదు కావున అగ్యతనానమున కిర్దులైన వారిలోనుండి భారతశాసనసభ కధ్యక్షుడుగా నుండి రెండుమాడుసార్లు సభనుజరిపిన కె సి నియోగారిని మహమ్మదీయులెవ్వరునుఅగ్యతేరం పెట్టక పోయినట్లయిన,నియోగిగారుపాధ్యక్షులుకావచ్చును కానియిష్టాగోష్టిగా మాట్లాడుకొనుసమయములలోఉపాధ్యక్షపదవికి ముగ్గురు మహమ్మదీయుల నామములు బయలుపడినవి మోతీ మహమ్మద్ యాహజ్, డాక్టరు అబ్దుల్లా సుహృద్దీ, మియాకమహమ్మద్ హా నమాజ్ అనేకవిషయము లిందుమాడుకొనియుండుటచెత ఎవ్వరికెక్కువ అవకాశములు కలవోప్రస్తుతము చెప్పుటకష్టము జిన్నాగారును మరికొందరు పార్టీ నాయకులు రామసియున్నది

వచ్చిన సభ్యులు

అధికారేతరసభ్యులలోముఖ్యులైనలాలాజపతిరాయి,మదన మోహనమాలవ్యా వీర్గాపటేలు సర్ ఆర్థర్ బ్రాక్ జమ్నాదాసు మెహతా సురేశ్చందరు వి సి రాయి మియాక అబ్దుల్ హేక్, మియాక హా నవాజ్, ఘజ్నావీ, మన్వాడు రాంజీసింగు దీరేంద్రకాంత్ (లాహోరు) కలనల్ క్రాఫార్డు, బోహంజీ దూత్, వార్దరునిల్కాగార్లు వచ్చిరి పండిత నెహ్రూగారు నేటిరాత్రికి వచ్చుచున్నారు

అధికారకార్యక్రమము

భారతశాసనసభలో అధికారకార్యక్రమ మేమనగా 19 తేదీన సభ్యులు ప్రభుత్వక్రిప్రమాములు గైకొనెదరు స్టాండింగ్ షేనాన్సుకమిటికి 14 గురు సభ్యుల నెన్నుకొనుటకై సర్ బాసిల్ బ్లాక్స్టాగా కొకతీర్మానమును ప్రతిపాదించెదరు పట్టికు అక్సాంట్యుకమిటికి 8 మంది సభ్యుల నెన్నుకొనవలెననిగూడ వీరే ప్రతిపాదించెదరు సర్ వాల్డెన్ యిన్నుగారు రైల్వేషేనాన్సు కమిటికి 11 మంది సభ్యుల నెన్నుకొనవలెనని ప్రతిపాదించెదరు

అధికారేతరబిల్లులు

వీబ్రవరి 1 తేదీన జరుగవలసిన అధికారేతర కార్యక్రమమునకు ఏర్పాటుచెయబడనవి 12 బిల్లు లప్పడు ప్రవేశపెట్టబడును వీటి కన్నటి కిని దిన రకు నోటి కు లీయబడెను యన్ సి కేల్కాగుారి భూసంపాదన ఆప్టవక్తను సానైటరీజిస్ట్రీషన్ ఆప్టవక్తను మొదటిసానము కడపటసానము ఒ సంగబడెను

దొరస్వామి అయ్యంగారి రిజిస్ట్రీషన్ ఆప్ట సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్ సవరణ బిల్లులు రెండవ, వ్యాపార సాసము లాసంగబడెను

వారిసత్వపు ఆప్ట సవరణనుగూర్చియు లా రిపోర్టులకు సంబంధించిన నిబంధనలనుగూర్చియు మోర్స్ మహమ్మదు యాహజ్ గారు ప్రతిపాదించెదరు

పొగయోడలనుగురించియు వర్తకసకకులనుగురించియు కె సి నియోగిగారు రెండు బిల్లులను ప్రతిపాదించెదరు బాల్యవివాహములను తొలగింపవలెనని రాయి సాహెబు హరివిలాసపర్వారుగారును క్రిమినలు లాసవరణనుగూర్చి సర్ హరసింగ్ గారుగారును బిల్లులను ప్రవేశపెట్టెదరు

* *

ప్రారంభోత్సవము

నూతన మందిరమును తెవలసిన దని

సర్ బి. యన్ మిత్రాగా రడుగుట

నూతన ఢిల్లీ, జనవరి 18 —నూతన ఢిల్లీనగరమున నూతన శాసనసభా మందిరమును రాజప్రతినిధి నేటియందయమున తెరచుటయు నాసమయమున సార్వభౌమని సందేశము చదువబడుటయు నేటికార్యక్రమమునకు వింతసోయగము తెచ్చెను

పబ్లికువర్క్స్ శాఖ పనులను చూచుచున్న సర్ బి యన్ మిత్రగారు రాజప్రతినిధిని మందిరమును తెరవలసినదని అడుగుచు నాభవనమును నిర్మించుటయందు పెక్కు క్లిష్టసమస్యలు బయలుదేరెననియు వానినిన్నిటిని మహాశిల్పియగు సర్ హర్బిజ్ షేకరుగారే పరిష్కరింపగల్గిరినియు చెప్పిరి ఈసంబంధమున మిత్రగారు గ్రీఫిత్సు, నేలు, బెల్లు, మొదలగువారిని మరికొందరు కంట్రాక్టరులను అభినందించిరి ఈమందిరముయొక్క ప్రాముఖ్యము శిల్పికళానైపుణ్యము గనబరచుటయేగాక ప్రజాప్రతినిధి సంస్థలకు పుట్టినిల్లగుట మరియొక విశేషము కానాటు ప్రభువుదీనికి శంఖుస్థాపనచేయుచు హిందూదేశము భావ్యశివుద్దిమార్గముల ద్రొక్కినప్పుడు దుష్టమైనచిన్నామరి దీనిని ముందుసంతతివారు గుర్తించెదరిని చెప్పిరి ఇట్టియాశను గనపరచుటలో మనప్రభువులే మనకంటె ముందు చరిరి కావున నీభవనమును తెరచుట దేశచరిత్రయందొక మఖ్యాంత్రమైయున్నది కావున దీనిని మీవంటివారే తెరవలసి యున్నది అని మిత్రగారు చెప్పిరి

సార్వభౌమని సందేశము

రాజప్రతినిధి జవాబుచెప్పుచు సార్వభౌమ దొకసంజేతము నంపెనని దాని నిట్లుచెప్పిరి —

18 సంవత్సరములక్రిందట ఢిల్లీలోనేను అప్పుడుచేయుచున్న మార్పులవలన హిందూదేశముందు విశ్వరథమును సుఖమును అభివృద్ధికాగలదని బహిరంగముగా జాటియుంటిరి అప్పుడు ప్రారంభింపబడిన దానిలో నొకగొప్పభాగము తయారైనందుకు నేనును యీ సమయమునమీ సంతోషమందు పాల్గొనుచున్నాను ఇప్పుడు నిర్మింపబడిన నూతన ముఖ్యపట్టణమందు నూతనసంస్థాను నూతన జాతీయ జీవనమును కలపు ఆ గొప్పజాతికి తగినట్లుగా వర్ధిల్లి శాంతి విశ్వరథమును సాధాత్రము నేవ మొదలగువానివల్లనే కలుగవలసియున్నదిగావున అట్టి భావచులను హిందూదేశప్రజలందును సంస్థానాధీశులయందును పురికొల్పునుగాకయని కోరుచున్నాను ఇప్పుడు తెరవబడుచున్న నూతన శాసనసభా మందిర మందు న్యాయవివేకములు పరిలుగాకతునియు ఆ మందిర మందుండి హిందూదేశనేవ యొనర్చువారిని భగవంతుడు సర్వదా ఆకిర్వదించుగాక యనియు ప్రార్థించుచున్నాను ఇట్లు జార్జి సార్వభౌమడు

రాజప్రతినిధి

పై సందేశమును చదివి రామప్రతినిధి యిట్లు చెప్పెను ఈ సందేశములోని వాక్యములన హిందూదేశమందు నూతన ప్రభుత్వ కెలకొనునని నేను కలంచుచున్నాను యుగయుగములనుండి వనుప్రభులు తమచేరున కాశ్వర చిహ్నములను నెలకొల్పవలెనని ప్రయత్నించుచునే యున్నారు అట్టివో నెన్నియో పూర్వ రాజవంశములను స్మరింప జెచ్చుచున్న యాడిల్లిలో నూతన ఢిల్లీని నిర్మించి యీ మహాసాధనమునకు ప్రారంభోత్సవమును జరిపిండుట మిగుల శుభసూచకము ఈసాధనసార్వభౌమందు శ్రద్ధతో పాల్గొని పనిచేసినవారి కందరికి నావందనములు 1917 ఆగస్టు ప్రకటన యాపముదాల్చినట్లుగా నేడు మనకు కనబడుచున్నది నూతననగర నిర్మాణమునందు మొట్టమొదట ఈ సాధనను తావులేదు రాజ్యాంగమైన మార్పులవలన నిట్లు నిర్మింపవలసి వచ్చెను కావున బ్రిటిషువారి కోర్కెలకు బాహ్యచిహ్నమైన యీ సాధనము తెరచుట ఇండియా ప్రభుత్వ నూతన కేంద్రస్థానమును ప్రారంభించుట యగును కాని యింతయేగాదు మహాసంగ్రామము రాజకీయ మనోరంగమందు నూతనోద్యమములను తెచ్చిపెట్టుట యటుండ హిందూదేశమును తదితరసోదర జాతులను కలిసియుండుట ఒక్కరాజ్యమున కందరును లోబడియుండుటపై ఎల్లాధారపడి యున్నదో బాగుగా గోచరమయ్యెను అట్లాక్కరాజ్యమునకు లోబడియుండుటవల్లనే అందరును కలిసియుండగలగుచున్నార అందువల్లనే బ్రిటిషు హిందూదేశము మాత్రమేగాక హిందూదేశ మంతయు బ్రిటిషువారి కాజ్యచ్ఛత్రముక్రింది నుండువచ్చె

తామర తలకురుపులను జాంబక్ స్వస్థపర్చును

మీకు అతిస్వల్పముగానైనను దురద కురుపు ఉన్నదని తోచిన పక్షమున, కాల హరణముచేయక, జాంబక్ నుపయోగించి స్వస్థపర్చుకొనుకు మూలికల వల్ల తయారయ్యేబడినట్టి ఈ తైలము మిమ్ములను స్వల్పబాధలనుండి విముక్తుల జేయుటయే గాక తామర నూముల పాలుజేయక ఆపును జాంబక్, కురుపుల గలుగు మంటలను పోగొట్టుటలో అత్యుపకారి యై వ్యాధిని గలుగజేయు చిన్న పురుగులను హతముజేసి, శీఘ్రకాలములోనే చర్మమును అభివృద్ధిపరచి, మీకు శాఖ్యమును పూర్ణారోగ్యమును గలుగజేయును జాంబక్ యొక్కవర్ణం కలిగిన అపురూపమైన మూలికలవల్ల తయారు చేయబడినది కురుపు, చెమటకాయలు, నూములు, తామర కాయలైనవాటిని కుదుర్చుటలో అత్యద్భుతమైనది గాయములు, కాయలు, ఆడుసుపుండ్లు, పురుగుకాయలు, మొదలైన వాటికి కూడ ఉపయోగపడును

జంతుసంబంధమైన క్రొవ్వచేర్చబడలేదు
చిన్నపేట్టె 1-కి రు 1-0-0 పెద్దపేట్టె 1-కి రు 2-4-0
అన్ని మందులదుకాణములలోను దొరకును

జాంబక్ Zam-Buk

నోరీ నూచించుచు స్ట్రోకాన్ని, అసెంబ్లి, సంస్థానాదీనలభ్య మగుడును ఒక్కమందిరమం దుండునట్లుగా మహాశిల్పి సంకల్పించెను మిరందరు నిట్లు చూచుచుండగానే తరళమలకు శతాబ్దములవరకుగూడ నీసాధ మిట్టే పర్చివలెననియు, విశిష్టతవల్ల యలవారును కలిసి యీ భవనమండే హిందూదేశ భావ్యభివృద్ధిక పాటుబడెదరు గాక యనియు ప్రారంభించెదమ భవనమును తెరచుట

ఉపన్యాసము ముగిసినవెనుక హర్షభృత జేరుగా రొసంగిన బంగారు తాళపుచెవితో రాజప్రతినిధి కాసనసభామందిరముయొక్క తలుపులను తెరచి భవనము తెరవబడినదని ప్రకటించెను ఒక్కమారుగా మృదంగ వాద్యమును మ్రోగెను రాజప్రతినిధియు ఇర్విక్ ప్రభ్యయు సర్ బి యక్ మిత్రా, పాటిమాలామహారాజా సంస్థానాదీనలభ్య ఛాన్సిలరు, సర్ హెన్రీమంక్రీఫ్ స్క్రెత్తు (స్ట్రోకాన్నిలు అధ్యక్షుడు) పట్టెలు, సర్ హర్షభృత జేరుగార్లును మరికొందరు ప్రభుత్వోద్యోగులును వెంటరా, బ్రింగుచుట్టు తిరిగి రాజప్రతినిధివచ్చునపునపుడు వెళ్లనప్పుడును గౌరవార్థమై ఫీరింగును చేల్చబడెను

అప్పటి యేర్పాట్లు

నూతనదిల్లీ, జన 18 — అప్పటి యేర్పాట్లు మిగలవో ఖాయమానముగ నుండెను అంగంబీచేంబరు కెదురుగనన్న ఆనంద మునకూర్చుండటకేర్పాట్లచేయబడినవి బంగారు చాందీనియు ౭౦౦౦౦ రూపాయలను అమర్చబడిన కేడి కాస్టలము రాజప్రతినిధి తెలిచిన తలుపున కెదురుగ వీర్పాట్లు చేయబడెను కాన్సిలు స్టానుకు తగిపోవునట్లుగ వేడకాస్టలమున కిరువకులను గూర్చుండటకు స్థానములు ఆధి కులమూకారముగ నేర్పాట్లచేయబడియుండెను అలంకారముల యందులోప మేమాప్రమునలేదు సానము దొరకిన చాలనని యెంతోమంది ప్రయత్నించుచు ఒక్క స్థానమైన బాళీగా లేదు అచ్చట వీర్పాట్లు చేయబడియున్న మూడు సభల మను ష్యులును వచ్చియుండిరి సంస్థానాదీనలు బంగారు జరిలో తళతళలాడుచుండిరి ప్రభుత్వోద్యోగులును సివిలు ఉద్యోగులును వారి దుస్తులలోను మిట్టరివారువారికి తగిన యూనిఫా రములలోను ఉండగా అచ్చటికి వచ్చి శ్రీరాజము సభామూలన కోభను కలిగించు చుండెను పైలు కాన్సిలు అసెంబ్లీ సభ్యులును కురికొందరు ప్రజాప్రముఖులును వచ్చియుండిరి 10 గంటల వరకు కష్టపరిచి వరుసలన్నియు నిండిపోయెను మరి పది నిమిషములలో వైస్రాయి ఎగ్జిక్యూటివు కాన్సిలుసభ్యులును వచ్చి వేడి కాస్టలమున క్రింద కూర్చుండియుండిరి 81 ఫీరంగులొక్కమారు గా వ్రేలగానే రాజప్రతినిధి భార్యతో బయలుదేరివచ్చుచున్నారని అందరికిని తెలిసెను వారు మందిరమువద్దకు వచ్చి గడప దగ్గర దిగగానే బ్యాండువారు జాతీయగీతమునువాడిరి అప్పుడు బి యక్ మిత్రాగారు రాజప్రతినిధి వెగుల్కొని తోడ్కొని వచ్చి మందిరమును తెరవనలెనని ఆంగుడు ఉపక్రమించి రాజప్రతినిధి ప్రారంభోత్సవమును నడిపించి చెడలిపోయిరి. అ.ప్రె

చెంగల్పట్టుజిల్లాలో గ్రామపున ర్నిర్మాణము

చిత్తరంజనదాసుగారి విధానము ననుసరించుట

జిల్లాప్రముఖుల సమావేశము
నైదాపేట, జనవరి 17 — చెంగల్పట్టుజిల్లాయందు గ్రామపున ర్నిర్మాణప్రయత్నముల గావించు విషయముల నాలోచించుటకుగాను నిన్న మధ్యాహ్నము, నైదాపేటయందు జిల్లా బోర్డు ఆఫీసునందు, జిల్లా ప్రముఖుల సమావేశము జరిగెను ఒప్పి మ గు చర్చ జరిగిన పిదప దేశబంధు చిత్తరంజనదాసుగారు నిర్వచించిన విధానము ననుసరించి, కొన్ని ప్రయత్నములగావించుటకు నిశ్చయింపబడెను జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులగు రా బ ఎం కృష్ణస్వామిరెడ్డి గారును, ఉద్యోగులగు, అధికారేతర సభ్యులును, చాల తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులును, హాజరై చర్చయందు పాల్గొనిరి పంచాయతీల రిజిస్ట్రారు జెనరలు అగు రా బ ఎన్ గో పా ల స్వా మి ఆ య్య ల గా రు ప్రధమమున నువ్వనించుచు, గ్రామ పునర్నిర్మాణ మాత్రములగరించి ద్వియుగ చర్చలు గావించుటకంటె ఒకటి తెండు అంశముల గరించి పూర్తిగ చర్చించి వానిని వెంటనే ఆచరణలో పెట్టుట కెత్తింపవలెనని గోరీ ఇందుకు ముందుగా కొన్ని గ్రామములతో సారంభింపవలెన గ్రామముల పరిశీలన గురించి ప్రధమమున సమగ్రముగ విచారా గావించవలెను అటుపిమ్మట ఆయా గ్రామముల ఆధ్వర్యత ననుసరించి, గ్రామాభివృద్ధికి తగుయేర్పాట్ల గావించవలెను రా బ ఎం కె రెడ్డిగారు పిచ్చు మట్లాలకు గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు తానొక విధానమును తయారుజేసుకొని వచ్చితినిని నుడివి అందలివివరమును సభవారి కెరిగించెను ఇవి దేశబంధు చిత్తరంజన దాసుగారు గావించిన మాదనలనను సరించియుండెన సభవారు చాలశీఘ్ర చర్చించి తుది కీక్రింది విధముగ కార్యక్రమము నామోదించిరి మొట్టమొదట యేదో యొక తాలూకాబోర్డు ఏరియా యందొక ఫిర్కాను దీసుకొనవలెను ఆఫిర్కాయందలి గ్రామముల పరిశీలనను బాగుగ విచారించి వాని నభివృద్ధిజేయుటకు ఏర్పాట్ల గావించవలెను ఇట్టి ఫిర్కా తాలూకాబోర్డు హెడ్క్వార్టర్సునకు సమీపముననే యుండువలెనను నిబంధన లేదు ఆఫిర్కాకు ఒక సైదులు ఆఫీసరును నియమింపవలెను అతనికి రెం 1 కి రు 60 ల జీతము నొసగవచ్చును దీనికి తోడు బత్తలను గూడ నొసగవచ్చును ఈ మొత్తములను జిల్లాబోర్డువారు భరింపవలెను ఫిర్కాయందలి ప్రతి గ్రామమును, ఒక పంచాయతీ సంఘముక్రిందను ఒక కూపరువై జరుక్రిందను నుంచవలెను నూపరువై జరుగు, పంచాయతీ సంఘమువారును, ఆయా గ్రామముల, పారిశుధ్య పరిస్థితుల గురించియు ఆరోగ్యము, నీటిపారుదల, విద్యాసౌకర్యములు ఆరిక సేతగకు లుంచి పూర్తిగా పరిశోధనల నొనర్చునలెను ఇట్టి పంచాయతీ యేర్పరు పండిన ప్రతి తాలూకా బోర్డును, ఆయా ఫిర్కాలోంచి, వృత్తి పక్షు, లై సెన్సు ఫిజ్, లోలుకేట్ల పన్ను, చెవల పన్ను పే దిలకు పన్నులను వచ్చు రావాయమును, ఆయా పంచాయతీ సంఘముల కొరగవలెను ఈవిధానము ననుసరించి ప్రతి గ్రామమునందును ఒక్కొక్క పోలకాలయు, వైద్యకాలయు నుండవలెను.

సుకియా బాంబు కేసు

ప్రత్యేకన్యాయస్థాన విచారణ

బంగాలియువకులు స్వయముగ ప్రతివాదన నడిపింపెదరు

కలకత్తా, జన 17 — సుకియాపిల్సో 6 వ తేదీన బాంబులు పట్టునదిన సంవర్సమున అరెస్టుచెయబడిన రవీంద్ర నాదుకరుగు ప్ర, కలిప్రసాద భట్టాచార్య (లేకచక్రవర్తి) గాల్ల పై కేసును విచారింప బెంగాలు క్రిమినలు శివరావట్టు క్రింద నియమింపబడిన ప్రత్యేక న్యాయస్థానమువారు శేడు శేషను విచారించిరి ఆయుధకాసనము 4, 5, 6 నెక్ నులప్రకారము, ఆక్రమముగ తమవద్ద 18 బాంబులు, 2 రివాలవులు 89 కాల్పిర్జిలు ఉండుకొని రని వారిమీద నేర మారోపించబడెను

ముద్దాయిలను మోటారుపై పోలీసుఘాటుతో కొట్ట నకు దెచ్చరి ఆప్రకార జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారి కచేరీలో విచారణ ప్రారంభమయ్యెను ఆప్రకార జిల్లాజడ్జి సెషన్సు జడ్జి, జిల్లా మేజిస్ట్రేటులు న్యాయాధిపతులుగ నుండిరి

పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు ఎక్ ఎక్ జెనరీ గారు యిట్లు దెలిపిరి — ఘెరువెదరుగారు తనకు తెలిసిన సమాచారముల ట్టి పోలీసుఉద్యోగులకు వెంటగొని 88/2 సుకియాపిల్సో పెర్సె వాంటుతో బోయి తుప్పుబట్టుతేసి లోనప్రవేశించి ముద్దాయిలను అరెస్టుజేసెను ఇంటిలోవెదుకగ ముద్దాయి రవీంద్రనాదు కోటుజేబులో 6 గదుల రివాలవు వేరొక బట్టమూటలో 5 గదులరివాలవు దట్టింపబడినవి 89 తోటాలువారికినవి గదిలో వేరొకమూ 13 బాంబులు ఒక జాతీయగీతము కాగితమువారికినవి అవితీసికొని గదికితాళమువేసి ముద్దాయిలతోసహా తానాకు గొంపోయిరి ఇంటిఅధికారిని విచారింపగ కలిప్రసాదు హరివాసు అనుపేరుతో డిశంబరు 29 తేదీన రూ 3 అరెస్టుగా నిశ్చయించి రవీంద్రుడు గోకులు అని మారుపేరు జెప్పినట్లు దెలిపెను

1వ ముద్దాను యింటిలోనున్న వారు 4 రు ఆనరరీ మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట గట్ట పెట్టెననయు అందులో యిరువురారితనితో గలసి ఆయింటి 1 నెలరోజులుండిరినియు పబ్లిక్ ప్రాసిక్యూటరు దెలిపెను బాంబులుగల సంవిగూడ గుర్తించబడెను రివాలవులను పరీక్షింపగ నొకటి అమెరికాలోను వేరొకటి బెర్లియములోను జేయబడినట్లు తోటాలిన్నియు వానికి సరిపోవునట్లు తెలిసెను 15 గదుల సాక్షులు విచారింపబడ నున్నారని ఆయన యెరిగించెను

ముద్దాయిలు లాయరులబెట్టి ప్రతివాదముజేయ నిష్పవడక తామే వాడించుకొందుమిరి పోలీసు డిప్టీ కమిషనరు హంటుగారిని పోర్టు డిప్టీ కమిషనరు ఘెరువెదరుగారి సాక్ష్యమును వారు కాసుపరీక్ష జేయలేదు వీ రిరువురు కోర్టులో గాయములు జూపిరి (ప్రెస్ ను)

శుద్ధిసంస్కారము

6 గురు మహామృదీయులను హిందువులజేయుట

నాగపూరులో నిన్న ఉదయముఒక వ్యూహమృదీయకుటుంబము నందు తల్లి తండ్రి బిడ్డలు మొత్తము 6 గురిని హిందూ మతము లోనికి పెద్దసభయందు చెర్చుకొనిరి శ్రీధానందస్వామి హత్యా సంతరము 8 గురిని హిందూమతమున చెర్చుకొనిరి

బ్రిటీషు మంత్రులు విమానముపై లాహోరుచేరుట
సర్ కామ్యూలుహోరు వింటర్ట్సు ప్రస్తుతు సర్ విక్టరు ఎరండుగార్లు పరిగారముతో 6 విమానములపై 17 వ తేదీన 5 గం లాహోరు కాంటనుమెంటునందుచేరి వారినిగవర్నరుగారు పోలీసు కమిషనరుగారు తదితరులు సన్మానించి ప్రభుత్వమందిరమునకు బోయిరి

డిల్లీలో టెలిగ్రాఫు సంఘము

ఆ థా టెలిగ్రాఫు సంఘము డిల్లీకాళి స్థాపించుటకై క సి నియోగిగారి అధ్యక్షత్వక్రింద 17 వ తేదీన సభ జరిగెను ఈ సంఘము 1924 సం॥ స్తాపించ బడినదనియు టెలిగ్రాఫు ఉద్యోగుల యిబ్బందులు నివారంప యిట్టి సంఘము లోగ్గవరము లియు బట్టాచార్య కార్యదర్శిగా భవవ్యసించిరి

బ్రిటీషు కాబినెటునభ్యులు

ఫి, జన 16 — సర్ కామ్యూలుహోరు లార్డువింటర్ట్సు గారు సర్ విక్టరు వారసరుగారు మరి 6 విమానముల దీక్షిగొని నేడుదయము లాహోరు బోయిరి క్రోఫలో అరాలయము దిగి శలహముజేయుదురు

కెక్కు ఉత్సవగలాభా

9-వ తేదీన కలకత్తాలో జరిగిన కిక్కు ఉత్సవగలాభా సందర్భమున మరీ 62 గురిని అరెస్టుజేసిరి,

చీనాపరిస్థితులు

చెడలేదు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

“విదేశీయులు చీనాపరిస్థితులను జంపుచున్నారు”

లండన్, జనవరి 17 — ఈనాడు చీనా పరిస్థితులు చెడినట్లు కన్పించకపోయినను ప్రత్యేకతంతరి లేవనెత్తిన న్నను చీనాలో బ్రిటిష్ ప్రజల ప్రాణములను ఆపిని గాపాడుటకే అందుకొకలను అదనముగ చీనాకేసులకు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించిరట విదేశీయులపట్ల ప్రతిహేతులగు ఆంగ్లేయముదేయువారి ప్రయత్నములు అసర్థకముగ నెగ్గుచున్నవని చెలియుచున్నది

మరల ఆలవాటికొకరు కలహపునాటి ప్రాంతకలను లేపుచున్నారట అనగా విదేశీయులు చీనావారిపక్షిలలను జంపుచున్నారని ప్రకటించుచున్నారట స్పెయినుదేశపు సన్యాసినిలు చీనాపిల్లలను జంపుచున్నారనివదంతులను ప్రకటించుచున్నారట స్పెయినుసన్యాసినులు ప్రదేశమునండి దీక్షితులన్ని యిమనుచు హతలై నపక్షిలలకేవలము అందరకును జూపుచున్నారట అందుచే వీరిభవములను మట్టిచే పుకొనినారు సన్యాసినులు మారు వేషముతో పారిపోయిరట

మ్యాకాయంగులలో విదేశీయుల ఇండ్లన్నిటిని ఏకతమై త్రముగ దోచుకొనిరని చెలియుచున్నది ఇటలీ డిప్యూటీ కన్స్టబులకొక మనరు ఇల్లునుగూడ ప్రజలు సైనికం సహాయముతో మట్టిచేయిరి

హ్యూకో, క్యాంటన్లలో నున్న జపాను కట్టడములను గూడ నాశనమొనర్చిరట

పూనానుండి యుద్ధనాక వచ్చెను షేలీసుదగ్గర 20 నాకాదళమును ల్యూయిస్ బెరింగిని దింపెను క్యాంటన్లలో కలుపు బ్రిటిష్ వంతెనదగ్గర నావికులను నియమించిరి విదేశీయులపట్ల ప్రతిహేతులగు ప్రవర్తించువారి ప్రయత్నములు సాగనందున నావికులను మరలించిరి ఈవంతెనకొంచెము జపానరంగముగనున్నదట శ్రేణిచివారు తమవంతెనను జాగ్రత్తగాపాడుకొనుచున్నారు

ఇదివర కెల్ల పెక్ యూరింగుగారు క్రైస్తవపక్షపాతియని పికింగు మతప్రచారకులు మురియుచుండెరి అదిగూడ ఇప్పుడు పోయినది క్రైస్తవమతమును దూరము కగపత్రములను ప్రకటనమును ఆతడు విరిచివచ్చుచున్నాడట క్రైస్తవపండుగకు ఆంగ్లేయకారులు ఆభ్యంతరమును కలుగజేసిరట దేశపుతలు పులిపిది గుర్తులను ముక్కలుజేసిరట చీనాక్రైస్తవులను క్రైస్తవమతమును వర్ణించుటలు బలాత్కరించిరట

క్రైస్తవదేశములన్నిటిని విదేశీయుల సామ్రాజ్య సామ్రాజ్యము తేసికొనవలెననియు చీనానుండి విదేశీయులందరిని తరిమివేయవలెననియు విద్యాధులు ప్రభుత్వమునకు అడ్డినపిరి మతవోధకులు చాలుపండి రాష్ట్రమును విడిచిపోయిరి

బ్రిటిష్ వారు అదేపనిగ తెమాను రాష్ట్రమును భారీ శయ్యుచున్నారట 80 ఘోషి చొప్పున

క్రొత్త సైన్స్ బెల్జియంబడంబడిక

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

పికింగు, జనవరి 17 — చీనాలోనున్న బెల్జియం మంత్రి చీనావిదేశాంగములతో ఇట్లు చెలియజేసెను క్రొత్త సైన్స్ బెల్జియం ఘోషించినపుకొద్దీ 1895 బడంబడికను చీనావారు నిరాకరించినపులకు అంతర్జాతీయవాదమునకు తెచ్చియను చాఖలులేనది వాదాను అప్రత్యక్షపరిగినిగూర్చి మాట్లాడిరట

1895 బడంబడికనెల్లెచేసి క్రొత్త పత్రకపుటాడంబడికనుతేసికొనవలెనని ఎటెఫెలీ పికింగువిదేశాంగమంత్రి బెల్జియమునకు చెలియజేసెనట దానికి ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుటకు పికింగులో నున్న బెల్జియము మంత్రికి ఉత్తరువు జేసిరట ఈ లోపుగ కాఖుబాధియు చెడినచో తమ దంకిని హేగుకోర్టుకు చెలుపు నిధికారమును ఉంచుకొనుట బెల్జియము

జాతీయమిత్ర నల్లమందునభ

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతరి)

జనీవా, జనవరి 19 — నానాజాతీయమిత్ర నల్లమందు కమిషనువారి 9 వ సమావేశమున నేడు సర్ జాన్ క్యాంబెల్ గారు (ఇండియా) అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనబడి ఇటలీ శాసన కవచిగారిని వండిరి ఇటలీ ప్రతినిధి వచ్చుట కిదియే ప్రధమము యునైటెడ్ స్టేట్స్ ప్రభుత్వము తరపున ప్రతినిధి కనిపింపుచున్నాడు, కార్యక్రమము నంతను

భారతదేశము - లంకావైరు

విదేశవస్తుముల ఎగుమతి హెచ్చుట

లండన్, జనవరి 15 — 1926 లో 1925 కంటె భారతదేశమునకు నూలుబట్టలు, గుడ్డలఎగుమతి ఎక్కువైనదనిమాం చెప్పరవర్తకసంఘమువారు చెలుపుచున్నారు ఇండియా కెగుమతిఅయిన నూలుదారము లెక్కలనుజూడ మొదలు యున్న షీడరకతగ్గనదని చెలియుచున్నది జపానునుండి ఎగుమతి ఇండియాకు తగ్గినదట భారతీయులకు నష్టముగ వర్తకమునకెట్టి యవాంతరము రాకున్నచో, లంకావైరు ఇండియాలో వర్తకము ఇదివరకుకంటె ఎక్కువగపొగించుచునవల కన్పించుచున్నవట గ్రేటుబ్రిటనులో పరిశ్రమనిర్భయంతరముగ సాగిననేలాభించునట యున్నచునకు పూర్వమున్న వర్తకములో, సగమును, మరల, ఇండియాలో ఎగుమతులందు, సంపాదించగలవనుచున్నారు లంకావైరు లంకావైరు సరుకులమీద ఎక్కువపన్నులను విధించుట లేదనటచే ఇండియను టారిఫుబోర్డువారికి తృప్తి కరముగ నుండవచ్చునని మాంచెప్పరవర్తకసంఘునివేదిక చెలుపుచున్నది

తెలిపాను

రుగ్బీ, జన 14 — ఒకయోడనుండి ఇంకొకయోడలో నున్న మనిషిలో తెలిపానుద్వారా మాట్లాడగల్గిరట వాడొక సమద్రములో 1100, 600 మైళ్లదూరముగనున్న యోడలందుగూడ స్వప్తముగ యుపన్యాసము వినించెనట

కెన్యా రక్షక సైనిక చట్టము

కమిటీ సిఫార్సులు

నైయిరోబీ జన 14 — నిర్బంధ సైనికత్వముగావలెనని యువయునుబట్టి ప్రజలను విభజించవలెననియు ప్రమాణము నెత్తివేయవలెననియు కమిటీవారు సిఫార్సుజేసిరి ఎన్నికలైన పిదప ఈబిల్లును కాసనసభలో ప్రవేశపెట్టెదరు

రాబర్టు ఆబరు క్రాంతిపతి చనిపోయెను

చర్చిలు ముసాఫీలినీ సంభాషణ

రుగ్బీ, జనవరి 16 — నిన్న ఏధస్సునుండి బ్రిండ్స్ గుండ వింటర్ చర్చిలుగారు కోమునగంము జేరిరి. వీరి రాక రహస్యము బ్రిటిష్ మంత్రితో బసజేరి రహస్య ప్రవేశమైనను కోములో వీరిరాకను అన్ని ప్రతికలును ఆమోదించు చున్నవి ఇది ఆంగ్లో ఇటలీ సంబంధములకు శుభసూచకములనున్నవి నిన్న ముసాఫీలినీగారిలో కలిసికొని చర్చిలుగారు చాలసేపు మాట్లాడిరి

డికాడిలు ఇచ్చేట్లక అనునామె చనిపోయెను

జర్మనీ మంత్రివర్గము

హెడ్ కర్టనిన్ గారి వ్యర్థప్రయత్నములు

బెర్లిన్, జనవరి 14 — నెంటరు పక్షమువారు ప్రభుత్వమున జాతీయవాదులతో సహకారము సల్పనందున మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయుట తనవలన కాదని కర్టనిన్ గారు హిండింబత్తుకారికి చెలిపిరి

కొయిలెవరు మంత్రివర్గము నేర్పాటుజేయుట కన్ని పక్షములతో మాట్లాడవలెనని హిండింబత్తుగారు హెచ్చుతూ మాట్లాడిరి నడిగిరి

సర్ హెర్బర్టు క్యామ్యులుగారిని వర్సెయిట్ మైటలో సాదుబ్బిడి దివిజనుకు లెవరలు అభ్యర్థిగ లెవరలుపక్షము నియమించునట.

సం రా. శాసనసభ

ఈసభ ఉపాధ్యక్షునిగ పండిత నాపతుచంద్రగౌడు నియమించెరి.

పోలండు కుట్ర దారులు

వార్సాలో పట్టుపడుట

వార్సా, జనవరి 16 — వైటు రషియాలో ప్యా మెంటు లో రైతు పక్ష ప్రతినిధులగునన్న ముస్సరిని పోలండు అంత సుప్రభుత్వముపై కుట్రలను బహుచున్నారని చెప్పి బట్టి కొనిరి ప్యా మెంటు యధికారముచేతుండగనే అరెస్టుజేసిరి వీరికి సోవియటులు ధనసహాయమును జేయుచున్నట్లు సాక్ష్యము కన్పించెను ఈ దృష్టాంతములుండటచే ప్యా మెంటు ఉత్తరువు ఆవసరమైనను సాధారణముగ, వారు అడుగలేదు

మరికొందరు కమ్యూనిస్టులక, అన్ని తెగలవారిని పం దలకొని బట్టుకొనిరట విద్యార్థులు, గొప్ప పిల్లలసర్వస్వము దోస్త్రులు, శ్రీమంతులున్నారట మార్క్స్ వీటియములందు సమ్యక్బట్టుటకు నిశ్చయించుకొన్న కారితములు దొరికెనట

బ్రిటిష్ సమ్మె

ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ విచారణ

లండన్, జనవరి 15 — ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ కవున్నిలవారు బ్రిటిష్ సమ్మెనుగూర్చి నివేదికమును రహస్యముగ తయారుజేసి సంగతులన్నిటిని విచారించినట్లు 20 తేదీన ప్రకటించెదరు దానిని అందులో రెండుభాగములన్నవట మొదటిగవలెనపు సంగ్రహముగ చెలుపుచున్నది సమ్మె ఎట్లు అంతరించినదీ, కొన్ని ఆరోపణలను నిరాకరించుచు చెలి యుచేయును రెండవభాగమునందు, వనంబరు ఆఖరువరకు జరిగిన సంగతులను చెలిపెదరు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వారి రాయబారువుచారి క్రూడ ఇందును వార్తాప్రయత్నించిన సె రెగవునంతరింపజేయుటకు విశేషకరించెదరు ట్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెస్ వ్యాఖ్యలుగూడ చెలుపబడును

వీరినివేదికము రహస్యముగనుండునని సకాడేవర్గురు ప్రతిక ప్రకటించెనట ఇది పారబాటు దానివలన లేనిపోని అపోహములు బయలుదేరినవి

ముందుగనే అనివేకదిమును ప్రకటించిన, ప్రతినిధులు దురభిప్రాయముతోనుండురట ఇట్లు ప్రకటించుటచే ఆపత్రిక కార్మికప్రతికా నిర్వాహముకంటకును కళంకమును చెచ్చిబెట్టినదట అనుకొన్న తేదీకి ముందుగ అమర్యాదగ ప్రకటించరాదని పత్రికలకు హెచ్చరించిరి

మనశ్శాస్త్రము బిర్లాగారు

ఘనశ్యామదాసు బిర్లాగారు భారత శాసనసభ్యులు జనీ వాలో జరుగనున్న అంతర్జాతీయ ఆర్థిక సమావేశమునకు ఇండి యాలోని కర్మాగారాధికారుల తరపున బోయెదరు

రెసిన్ ఆర్యసమాజ వార్షికోత్సవము శని, ఆదివారము నందు ప్రత్యేకకాలలో జరిగెను స్వామి స్వతంత్రానందుగారు పవ్యశించిరి వివిధమతముల భేదముగూర్చి రామచంద్రగారు తపస్వసించిరి ఆదివారమునాడు దేశబంధుగుప్త, పండిత ఇంద్ర మున్నగువారు పవ్యశించిరి

కలకత్తా ఎసంబ్లీ ఎన్నిక

ఎసంబ్లీ స్థానమునకు కలకత్తాలో జరిగిన ఉపయెన్నిక యజ్ఞులై 3 ఆరిపుగాలు ఎన్నుకొనబడిరి

వీహారు గవర్నరుగారు 15 తేదీన బిరువ తోరి యాకు బోయిరి 24 వ తేదీన పాట్నానగరరు

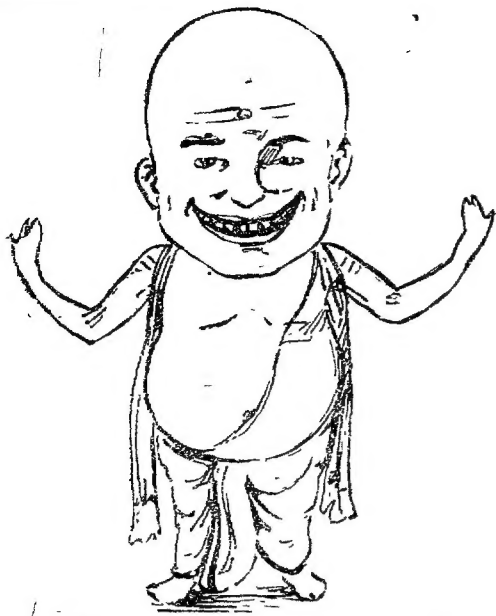
నాకాలిలో సర్దారు ధర్మాసుపత్రియందు మహమ్మదు షీదాద్ ను చిట్టగాంగు దివిజను కమిషనుగారు తెరచిరి ఈ నూతనవాద్యకు మార్క్స్ మహమ్మదుగాడి చాదరిగారికి 5 వేల ఖర్చయినది

నూతనమంత్రికి విందు

మధ్యరాష్ట్రముల మంత్రిగ నియమింపబడిన గొల్ల అర్. ఎం దేశముఖగారికి నార్వేర్యపంతు నగరము లిం గ్రామముల నివాసులుగలనీ నవ్యాసపత్రము జరివిరి ఎం ఎన్ ఆరిగారు ఆశ్చర్యత వహించి వేశముఖగారి వేశసేవనుగూర్చి కొనియాడుచు శుభవ్యశించిరి గొల్ల దేశముఖగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు శాను రిసాన్సివు పక్షమువారి కార్యక్రమమును కొనసాగింప మంత్రిపదవి స్వీకరించిరినని తెప్పిరి కాసనసభవారిందిరు తగిన కార్యక్రమముననుసరించి రాయలు కమిషనువారు వచ్చి సభ్యులు జాతీయాశయము చేరుకొన వేరొక మట్టుగ నూతన సభ్యులరణముల నొనంగునట్లు ప్రవర్తించవలెనని చెలిపిరి

రింగురు గవర్నరుగారు 17వ తేదీన వింగాడెటు నే వాసననును తెరచిరి.

తామోషాలి

(ఆంధ్రపత్రికకు ప్రత్యేకం)

నవ్వందావా

ప్రతివాడిబంటి తనమీదగా పోవడంబల్ల, చేతికి దెబ్బ తగిలించనిన్ని నవ్వంబిప్పించవలెననిన్నీ వాది వావాతెచ్చెను.

ప్రతివాడివంటిలు:—నీకు గలిగిననవ్వు మేమిటి?

వాది:—చేతికి దెబ్బతగిలించండి.

ఇతరులు:—చేయి పైకెత్తగలవా?

వాది:—మోచేతివరకే పైకెత్తగలనండి. ఆపయిన నొప్పి పుడుతుంది.

ఇతరులు:—దెబ్బ తగలకపూర్వము ఎంతవరకు పైకెత్తేవాడివి?

వాది:—ఇంతవరకు (అని చేతిని బాగా పైకెత్తెను.)

న్యాయాధిపతి:—వాదివానాను ఖర్చులతో కొట్టివేసెను.

నిద్ర

భార్య:—నిద్రలో అట్లామాట్లాడేరేమి?

భర్త:—ఏమన్నాను?

భార్య:—నన్ను తెగతిట్టారు.

భర్త:—అప్పుడు నేను నిద్రపోవడంలేదు.

మందు

తల్లి:—నిద్రలేచావా? నుందియ్యాలెను.

బాలుడు:—లేవలేదు. మందుకోసంలేవవద్దని డాక్టరు చెప్పాడటా?

సంగీతం

కాటకుడు:—ఇంతపొద్దుబోయి సంగీతంపాడితే, పక్కయింటివాళ్లు నిద్రలేస్తారు.

పెద్దమనిషి:—పరనాలేదు లెండి. పక్కయింటివాళ్లు నిన్నునే నాతో పోట్లాడారు. వాళ్లకు యామాత్రంశాస్త్రీ కానాలి సెండి.

ఫలహారాలు

పైత్యే గార్లు:—ఫలహారాలకు పావుగంటసేపు టయి ముంది. కావలసినవాళ్లు వెంటనే దిగవచ్చును.

ఎల్లయ్య:—మాకోసం రయిలుఆప నక్కరలేదు. మేము ఫలహారం తెచ్చుకొని రయిల్లోనే తింటున్నాము.

అల్లరి

తల్లి:—ఈడఫానీవు అల్లరిచేస్తే అన్నంబెట్టకు జాగ్రత్త.

బాలుడు:—అయితే అన్నంతిన్నతరువాతనే చేస్తాలే.

డబ్బు

కేరీరకవ్వంవల్ల డబ్బుదోరుకుతుందనిపుస్తకంలోఉండెను. మల్లయ్య పలుగుతీసుకొని నేలనుతవ్వడం మొదలుపెట్టెను. కొంత్రేపయ్యెబప్పటికి ఒక్కొక్కఅణా దోరుకుతుండెను.

చ. మల్లయ్య:—ఆహా నాఅప్పువ్వం? ఇంకా ఎంతదోరుకుతుందోగదా!

ఇంకాలోనేబొడ్డుకొంగునఉన్న చిల్లరఅంతా నేలబడెను. మల్లయ్యకు గలిగిన నిరాశ, చెప్పనలవిగాదు.

బహుమానం

పుల్లయ్య:—అయ్యో ఇన్నాళ్లబట్టి మీవద్ద పనిచేస్తున్నాను. సలకాంతింపడుగనాడు మీరు ఏవయినా మంచి బహుమానం చెయ్యాలే.

యజమాని:—నీపనికి చాలా సంతోషించాను. ఇకనుంచీ, నిన్ను పుణ్యయాత్రగానీ పిలుస్తాలే, బో.

నిజాయితీ

ఒకడు:—నిజాయితీ అంటే ఏమిటి?

ఇంకొకడు:—మనిషిగర్భం ఇన్వడంలో పోస్తూ జవాను సారబాటున ఏభయిరూపాయల బదులు, అరవైరూపాయల తిన్నాడనుకో. పైనవచ్చిన పదిరూపాయలలో, నాలుగురూపాయలు దానధర్మంకింద వినియోగించడంలేదు, నిజాయితీ అంటారు.

సముద్రం

రామయ్య:—నేను సముద్రంమీద ప్రయాణం చేస్తుంటే, నల్లజై అడుగుల ఎత్తున అలలు వచ్చినయి.

సోమయ్య:—అబద్ధం. నాకాళ్ళలో నేను ఎన్నో పడకలెక్కాను. అంత ఎత్తు అలలు నాకెన్నడు కుప్పించలేడ.

రామయ్య:—అప్పటికన్నా ఇప్పుడు అన్నీ పెరిగి పోవడం లేదా?

ఆలస్యం

యజమాని:—ఇవాళ ఎందుకింత ఆలస్యంగా వచ్చావు?

గుమాస్తా:—మేడమెట్లమీదనుంచి జారి కింద బడ్డానండి.

యజమాని:—జారడానికి ఇంత సేపు పట్టింటున్నావా?

లుబ్ధి

ఒకడు:—రామయ్య అంత లుబ్ధుడు ఇంకొకడు కనిపించలేదు.

ఇంకొకడు:—ఎందుకు అట్లా అంటున్నావు?

ఒకడు:—నాలుగు రూపాయలు బదులు యియ్యమంటే, లేవు పొమ్మన్నాడు. ఇంకొకన్నా నీవం వేరే వుంటుందా?

ఇంకొకడు:—అటువంటి నీదుల్లో నేను కూడా ఒకడిని అనుకోండి.

వంట

యజమానురాలు:—నంట ఎంతో బాగా చేస్తేగాని, నాపెనిమిటి సంతోషించడు.

కొత్త వంటమనిషి:—నాపెనిమిటి కూడా అట్లాంటే వాడే. అయినా ఆయనను సంతోషపెట్టడానికి నేను ఎప్పుడూ ప్రయత్నించేదు.

పొడరు

ఎల్లయ్య:—ఎందుకమ్మా మొగమంతా పొడరు వూసుకుంటావు?

పుల్లయ్య:—అందంగా కనిపించడానికి.

ఎల్లయ్య:—అయితే, అందంగా లేనేమి!

క్రికెట్

బ్రహ్మవాడు:—అన్ని ఆటల్లోకి క్రికెట్ చాలా కష్టమయింది.

పల్లెటూరివాడు:—అంతకన్నా కష్టమయింది ఇంకోటి వుంది.

బ్రహ్మవాడు:—అదేమిటి?

పల్లెటూరివాడు:—పెళ్లి.

చలిగాలి

డాక్టరు:—ఇంత చిన్నపిల్లను చలిగాలిలో ఎందుకు తిప్పుతున్నావు?

ఎల్లయ్య:—అయ్యా, పిల్లకు ఎట్లాంటిగాలో ఏం తెలుస్తుంది?

జ్ఞాపకం

వైద్యుడు:—నీజ్ఞాపకశక్తి వృద్ధి అవుతున్నదా?

రోగి:—మందుపుచ్చుకుంటున్న తరువాత, కొంచెము నయమేనండి. మరిచిపోయిందో జ్ఞాపకానికి రావడంలేదుగాని, ఏదో మరిచిపోయినానని మాత్రం అనుకుంటున్నాను.

గర్వం

ఇంజనీరుగారు ఉపన్యాసం ఇస్తుండిరి. మధ్యమధ్య ఎవరో ప్రశ్న చేస్తుండిరి

ఇంజనీరు:—నాకంటే ఎక్కువ తెలిసినట్లుగా అడుగుతాడు, ఆయన ఎవడు?

సభికుడు:—మీరు చెప్పిన యంత్రాన్ని ఆయనే కనిపెట్టాడండి.

ఏడుపు

ఒకడు:—ఎందుకు ఏడుస్తున్నావు?

నాకరు:—పలుకు ఎవడో ఎత్తుకుపోయినాడండి.

ఒకడు:—వానిలే సారథీ పనిచేయిల్ల.

కాకరు:—వాని కూడా ఏడుకుపోలేదని, ఏడుపు నెత్తునంటి. అదికూడా పోతే ఎంతో బాగుండేదండీ. పనిచేయలేక వచ్చిపోతున్నాను.

మొట్టు

ఒకడు:—ఎందుకమ్మా, రెండు రెండు మొట్టులప్పుడ ఎక్కెతావు?

ఇంటియజమాని:—మొట్టుమీద పరిచనతివాని చెడిపోకుండావుండడానికి.

ఒకడు:—అట్లా ఎగరుతుంటే నీబట్టచిరిగిపోతుందేమోచూడుకో.

అతిశయోక్తి

వే.జె.బ్రెట్టె:—నీవు చెప్పేవన్నీ అతిశయోక్తులే.

రాక్షి:—కావండి. నాకు పది హేనుమందిలెల్లండి.

గంధకర్తి

ఒకడు:—ఆయనకు ఏమిపనిఅండి?

ఇంకొకడు:—ఆయన గంధకర్త. పుస్తకాలు వ్రాస్తాడు.

ఒకడు:—పుస్తకాలువ్రాస్తానని నాకూ తెలుసును. నేనడిగింది ఆయనకు జీవనంఎట్లాగలి?

పని

ఉపాధ్యాయుడు:—మీనాయన అరగంటలో ఒకపని చేస్తాడనుకో. మీఅమ్మ ఆపనే, గంటలోచేస్తుందనుకో. ఇద్దరు కలసి, ఎంతసేపటిలో చేస్తారు?

విద్యార్థి:—మాడుగంటలో.

ఉపాధ్యాయుడు:—అదెట్లా?

విద్యార్థి:—మాఅమ్మ, నాయనా పోట్లాడుకోవటంతో సరిపోతుంది. ఇద్దరూచేరితే, పని అగలేలేదు.

బాకీ

పెద్దమనిషి:—నాకుఇయ్యవలసినబాకీ ఎప్పుడిస్తావు?

బాకీదారుడు:—మీకింకా జ్ఞాపకంవుందా? నేను తమరు జ్ఞాపకం చెప్పకొతగినవాడిని కానండి, చమ్మ ఇకనయినా మరిచిపోండి

చెవులు

ఈబుచ్చు:—మీఆయనకు చెవువనివిన్నాను. ఎవరోగొప్పనైద్యుడు వచ్చాడట. చెవి బాగుచేయింకొనుచురామా?

మామయ్య:—ఇంట్లోపల్లలు సంగీతం చెప్పుకుంటున్నాడు. అది పూర్తిఅయితేగాని, మాఆయన బాగుచేయించుకోరు.

బరువు

ఒకడు:—పుల్లయ్యకు అంతడబ్బున్నా. ఏమీ ఖర్చుపెట్టజేమి?

ఇంకొకడు:—సనంబరునని పెద్దలుచెప్పారు. తనబరువును ఇంకొకరిమీదపెట్టడం పుల్లయ్యకు ఎంతమాత్రం ఉద్దంలేదు

పాట

తల్లి:—ఎంతసేపు పాడినా నిద్రపోవేం?

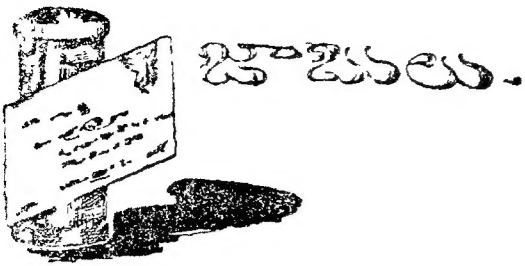
పిల్ల:—నీపాట ఎప్పుడు ఆపేస్తే అప్పుడు నిద్రనస్తుంది.

కళ్యాణం వచనసీక్రము

స. బి. పి. రైల్వే కంపెనీ నారు ఏర్పాటు జేయనున్న కళ్యాణ వచనసీక్రమును నిరించుటకై బి. జి హర్నిసుగారి అధ్యక్షత క్రింద బొంబాయిలో సభ జరిగెను. తాతా, ఎల్టెర్నికు సన్నిహితార్థిరేషనువారు విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరాజేయుచుండ రైల్వే కంపెనీవారు ప్రత్యేకముగ నోకటి యేర్పాటుజేసి విదేశపు సరకు చెల్లుబాజిజేయుట అనవసరమనియు, ప్రజలసమస్యజేయుటకే యిది తలపెట్టబడెననియు, ఆర్థికస్థిరసంస్థ మనా రకుమతి యొసంగనందున దీని రద్దుపరుచవలెననియు జమ్నాదాసు మెహతా, హర్నిసుగార్లు మున్నగువారు తీర్మానించిరి.

ఇశ్చిరకుమార ఘోషు స్మారకచిహ్నము

అమృత బజారు పత్రికాసంస్థాపకులను ఔంగాలులో పత్రికోద్యమమిత్రమహులను సంస్కర్తలను స్మారకత్రైప్రియులునగు ఇశ్చిరకుమారిగోషుగారి 16వ వార్షికోత్సవము అల్పబ్రహ్మలో స్వామి అభేదానందగారి అధ్యక్షతక్రింద జరిగెను. వారిని ప్రశంసించుచు అనేక ఉపన్యాసములు జరిగినవి. కలకత్తా కార్పొరేషనునందు ఎన్నికపడతిని ప్రజేశపెట్టెలయు తదితర నేవలనొనర్చిన వీరి స్మారకచిహ్న మొకటి స్థాపించవలెనని కార్పొరేషనువారిని గోరుచు తీర్మానించబడెను.

పాపెట్ల కాంతయ్యగారి పురమందిరిము

జగ్గయ్యపేట

శ్రీ శ్రీ పాపెట్ల కాంతయ్యగారి స్మారకచిహ్నముగా జగ్గయ్యపేటయందు ఒక పురమందిరిము స్థాపించ నుద్దేశించి వారు ఒక సంఘముగా నేర్పడినారు. సంఘమువారు కొలది రోజులలో శ్రీ కాంతయ్యగారి శిష్యులను అధిమానలను నాట కసమాజములవారికి కర పుర మందిరి నిర్మాణమునకు ధనసహాయమును గోరెదరు. సంఘమువారు శ్రీ కాంతయ్యగారి పేర పురమందిరి మొకటి కట్టించి, అందు స్థానిక ప్రచారక గ్రంథాలయమును స్థాపించుట కాంతయ్యగారిచే చేయబడినకొన్ని గ్రంథములను ప్రకటించుట, గానవిద్యార్థులకు సంగీతముచెప్పించుట, నాటకములపోటీ నిమిత్తం ఒక గిన్నెను నెలకొల్పుట, ప్రతి సంవత్సరం పోటీనిచ్చుట మొదలగువాటిని తేయ నిశ్చయించి నారు గాన కాంతయ్యగారియం దిభిమానము గలవారెల్లను తోడ్పడ ప్రార్థితులు. పునరు పదివేల రూపాయలు కావలయు నని అంచనా వేయబడినది.

సాధు రామకృష్ణయ్య.

మచిలీపట్నం

హిందూహైస్కూలు జయంత్యుత్సవము

స్వస్తి శ్రీ అక్షయనామ సం॥ పుష్య బి శనివారం (22-1-27) రోజున బందరు హిందూహైస్కూలు జయంత్యుత్సవము జరుగను. ఏకవక్రూత్సవమునకు పూర్వవిద్యార్థులందరు తప్పక విచ్చేసి యుత్సవమును జయప్రదముగావింప ప్రార్థించుచున్నాము. ము॥ రా॥ శ్రీ రాఘవహదూరు పి. టి శ్రీనివాసాచారి గారు పి. ఏ. బి. ఎల్. స్పెషల్ కలెక్టరు మెట్టూరుప్రాజెక్టు అగ్రాసనాధిపత్యము నహించుటకు దయతో సంగీరించిరి. కార్యక్రమము సరస్వతీపూజ విద్యార్థుల పోటీపంచములు, సంఘవ్యవహారిక సభ విందుపూజనము, సంగీతకాలక్షేపము, ఉపహారములు ఆటలు, బహిరంగసభ, మంగళాచారము.

కావున సకాలమున లాభవిద్యార్థులు రిజిస్ట్రేషన్ గ్రును చందాసనము పంపి తప్పకవిచ్చేసి ఉత్సవమునందు పాల్గొన గోరుచున్నాము.

వెండ్రు రామయ్య

ప్రిసింగు వెంకటనారాయణ

కార్యదర్శులు.

ఆంధ్ర జాతీయకళాశాల సంస్థాపనాచార్యుల

నిర్వాహదినము

5-2-27—పై నిర్వాహదినము ఈసంవత్సరము ఫిబ్రవరి 5 వ తారీఖు శనివారమునది. ఈదినమును కలాశాలాభి మానులను కలాశాల ప్రాచీనవిద్యార్థులను సక్రమముగ ప్రతిసంవత్సరమును జరుపుచున్నారు. ఇందుకు సాధ్యమైనంతవఱకు ఇతరచోట్లనున్న ప్రాచీనవిద్యార్థులు రాబార్చితులు. అంతేకాక వారు జాతీయవిద్యనగూర్చియు ఈ విద్యాలయాభివృద్ధిని గూర్చియు ఇతర అభివృద్ధినిపయములగుగూర్చియు వ్యాసములను వ్రాసి యాసమయమున చదువగోరవలయునని శనివారి యాదివారములు 5, 6 ఫిబ్రవరి తారీఖులు రెండుదినములను విద్యార్థిగోష్ఠిని కాలముపువ్వుట ధర్మమైనపని. ఆసమయమున చదువబడిన వ్యాసములన్నియు విద్యార్థుల చాచాపటములతో కూడ అచ్చొత్తించబడుట కేర్పాటుచేయబడును. ఈ సంవత్సరము నిర్వాహదినము ఎక్కువయొక్కముగ చేయబడవలయునని నిరుదు సమావేశమునందు తీర్మానముచేయింపబడినది. అభిమానులుగాని ప్రాచీనవిద్యార్థులుగాని ప్రతికాములునును ఉత్తరప్రద్యుత్తరములను చందాలపంపుటవలనను కార్య భారమును నెట్టనే విహించుటకు కోరుచున్నాను.

బి. శ్రీనివాసరావు,

ప్రధానాచార్యుడు.

గాతమీ లంకల రహితాంగ మహాజనసభ-మూలస్థానం

తీర్మానములు

1. సంవత్సరారంభమున అతివృష్టివలనను గోదావరియందు పువలనను, గాతమీలంకలలోని తొలకరిపంటలు పూర్తిగా పోయినందునను నెట్టంబరులగాయకు వన్నము బొత్తిగామరువకుండుటచేతను లంకలరెండవపంట సాగుబడిగాక కొన్ని బంజరుగా నుండుటవలనను సాగుబడియొ కొన్ని యెండిపోవుటవలనను అయివేజాలన్నియు నష్టపడిపోయినందున లంకల రయితాంగము కిస్తులచెల్లించేసితిలో లేనందున మార్చి ఏప్రియల్ కిస్తీలు మామూలుప్రకారము వసూలుచేయించకుండు ఆపుచేయించగలందులకు యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

2. పై కారణములచేత ఆగూలంకలకు కలిగిననష్టములను నిర్ణయించుటకొరకు ఒకకమిటీని యేర్పాటుచేయించి ఆ యాంకలకు కల్గిననష్టములనుబట్టి రిమిషను యిప్పించగలందులకు యీసభవారు ప్రభుత్వమువారిని కోరుచున్నారు.

మూలస్థానములో గావింపబడిన 2-ని

రయితుల మహాజనసభ

1. తీర్మానము:—ధవిశేష్యరం మొగ కాలువలు ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించినతీరి 23-4-27 మొదలు 5-6-27 వరకు మూసివేయుటవలన ప్రభువంతుకు ఆకుమళ్లకు రెండవపంటకు చెరుకుతోటలకు అపరిమితమైన నష్టము సంభవించుచున్నగాన మామూలుప్రకారము మే 1ని మూసి జూను 1వ తేదీ తెరచునట్లును ఉత్తరప్రదేశములవలననదిగా ప్రభుత్వమువారిని యీ సభవారు కోరుచున్నారు.

తీర్మానందభవను

796, రాజగోపాలస్వామిస్ట్రీటు తంజావూరు

ఈ ఆశ్రమాధికారులరు టి.వి.ఆర్. దదీరుగారు విఘ్నేశ్వరోపాసకులు విఘ్నేశ్వరస్వామి అను గమామనకు పాత్రులై విఘ్నేశ్వరదేవుని ఆజ్ఞాసారము ప్రజలకుగల మానసిక శరీర వ్యాధులను ఉచితముగా కుదుర్చుచున్నారు. విఘ్నేశ్వరదేవుని ప్రసాదమువలననే సకలమగు అధివ్యాధులను కుదురును. ఈ ప్రసాదమును సేవించుచున్నపుడు యితర ఔషధములను వేసినిగూడ నుపయోగింపగూడదు. వ్యాధిస్వభావమును వివరముగా ఆంగ్లభాషలో వ్రాయవలెను. ప్రసాదమును సంతృప్తుకు వారికి ఆరుఅణాలు పంపవలెను.

“ఉత్తరములను యింగ్లీషులోగాని అరవము (టామిలు) లోగాని వ్రాయవలెను. తెలుగులోవ్రాసిన జవాబులు రాజాలవు. నాకు తంజావూరులో తెలుగు రాదు. ఇవట తెలుగు తెలిసినవారలెరు. ఇదివరకు చాలయంది తెలుగులోవ్రాసిన ఉత్తరముల కీకారమున నేను జవాబులు వ్రాయజాలకపోయితి”నని దదీరుగారు మాకు వ్రాసిరి.

అస్సాము బెంగాలు రైల్వే

అస్సాము బెంగాలు రైల్వే సలహాసంఘమువారు మెరియాని బోర్డులు రైల్వేను ఇంకను మూడు నెలలవరకు ప్రభుత్వమువారి నడపించుచుండ వలెనని నిశ్చయించిరి. ఈలోపుగ ప్రభుత్వమువారు రప్పింతురు.

భారతపరిస్థితుల యభివృద్ధి

పాత్రికు లా రెన్నుగారి యభిప్రాయము

“ఇండియాలో కార్మికులు, పరిశ్రమలలో పనిచేయు వారు, గ్రామములలోని కృషివశుల జీవిత విధానమును గాంచు సరికి నాకు చాల విచారమైనది” అని పాత్రికు లా రెన్నుగారు, పార్లమెంటుసభ్యులు శనివారమునాడు యిండి గూను విడిచి పోవనున్నపుడు అసోసియే టెడు ప్రెసుప్రతినిధికి అంత్యసంజేశము చెలిపిరి. “జాంబాయి, కలకత్తా తదితరచోట్ల వారి యిండ్లవసతియందలిదుస్థితి నేనిదివర కీ ప్రపంచములో వేరొచ్చుటను గాంచియుండలేదు. కొన్ని కర్మగారములందు పనివాండ్రుగూర్చి యెక్కువశ్రద్ధ బుచ్చుకొనుచున్నందుకు సంతసించుచున్నాను. కాని యింకను అనేకరీతులు నభివృద్ధి జేయవలసియున్నది. ఇంట్లవసతిని ఎక్కువచేయవలసియున్నది.

ఈ దేశముగూర్చి తమఅభిప్రాయమును చెలుపుచు, అన్ని పక్షములవారితో కలసిమాటలాడ గలిగినందుకు సంతసము చెలిపిరి. “వివిధపక్షములవారికి యీమాత్రము ఏకీభావము కుదురుననినే ననుకొనియుండలేదు. ఇండియాలో వివాదాంశములగు చుట్టుపనులన్నియు నెప్పుడు అమలుజరుపవలెనని యోచింపవలసినదేగాని, యేరీతిగాయని తర్కించుకాల ముండరించినది. ప్రాథమిక విద్య, జాడ్యనివారణము మున్నగు విషయము లీస్థితిలో నున్నవి. ఇవిగాక యింకను ముఖ్యమైనవి- సాంఘికైకమత్యము, అస్పృశ్యత నివారణము, బాల్యవివాహములు, అత్యధిక జనసంఖ్య మున్నగునవి గలవు. వీటికన్న ముఖ్యముగా యోచింపవలసినవి, బెంగాలు బైటిల విచారణ, ఆర్డినాన్సు రద్దుజేయుట, ఇండియా సైన్యమునందలి మార్పులుమున్నగు ప్రాముఖ్యసమస్యలు గలవు.”

“అన్నిటికన్న ముఖ్యమైనది స్వపరిపాలన సమస్య. ఇది గడ్డుసమస్యయే యైనను, ఇందుకు సంబంధించిన వారందరు కలసి కృషిజేసినచో సంతృప్తికరముగ పరిష్కరింప వచ్చును. భారతదేశ భావ్యభివృద్ధి త్వరలో జేవారగలదను ధైర్యముతోనేను నెడలచుచున్నాను. ప్రజలలో నూతనోత్సాహము ప్రబోధముకలిగినవి. ఈస్వరాజ్యపథము ఎంత కష్టతరమైనదయినను, ముమ్మందు ఎన్నికష్టముల దాటవలసియున్నను బ్రిటీషు కానునవెల్లనందు గౌరవసాన వలంకరింపగల ప్రజలు సంతృప్తికరముగ గమ్యస్థానము చేరగలదని నాకు నమ్మకము గలను.”

ఇటలీలో గాననిషేధము

నీనియరు ముసోలొని గారు రోములో అన్ని పాటకచేరీలను మూయించిరి. ఇటలీలో ఇతరచోట్ల వానికిగూడ కఠిన నిర్బంధము లేర్పరచెదరు. గానభలు నీతిబాహ్యము లగుటచే యువజనుల కపాయకరము లని ముసోలొని గారు దలంచిరి. అని ‘ఇంగ్లీషు మను’ వార్త చెలుపుచున్నది.

స్వీడను యువరాజు దంపతుల కృతజ్ఞత

స్వీడను యువరాజుదంపతులు శనివారమునాడు భారతదేశము వీడిపోయినపుడు పత్రికావిలేఖరికి ఇట్లు చెలిపిరి:—మేము భారతదేశమున సంచారముజేయుచుండిన 4 వారములలో ఈదేశములు దయతో మహ్మదరించి సకలసౌకర్యములొసరించినందుకు కృతజ్ఞత చెలుపుచున్నాను. ముఖ్యముగ పోలీసువారు రైల్వే ఉద్యోగల సహాయమును మరవజాలము. భారతీయులకు విజయము గోరుచున్నాము.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరు నందు
నేటి రాత్రి 9 గం   **రేపుసాయింత్రము 5 గం-30 ని**
10-1-1927 తేదినుండి 1-2-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము
మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీవారు
 రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.
దశావతార వయసు వదర్శింతురు
 పగటిపాటకములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.
 రాత్రిపాటకము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.
 టికెట్ల ధరవివరములు:—రూ 3-0-0, 2-0-0, 1-8-0, 1-0-0, అణాలు 0-8-0 మూత్రమే.
 ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టికెట్లు 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వచేయబడును ఎస్. ఎం. సచ్చిదానంద పిల్లే, ప్రొవైజరు.

మద్రాసు తిరుపతిరోడ్డు ప్రారంభోత్సవము

ఈనెల 15-వ తేదీ శనివారము సాయంత్రం పెరంబూరు సమీపములోనున్న ఆయనావరంపల్లె, మద్రాసు-తిరుపతిరోడ్డునకు ఉపక్రమణోత్సవము జరిగినది. మద్రాసు గవర్నరు మెంటు ఖజానా శాఖాధిపతిగారగు గౌ. టి.యి. మాయిరుగారు ప్రధమ మృత్తి కాశకలమును త్రవ్వించెడిరి.

చెంగల్ పట్టణజిల్లా బోర్డు ప్రెసిడెంటుగారు రావుబహదురు యం. కె. రెడ్డిగారు జిల్లాబోర్డు సభ్యులను మాయిరుగారికి స్వాగతప్రకటన నొసంగిరి. సదరు స్వాగతప్రకటనలో కొన్ని ముఖ్యమైన యాక్రిందివిషయములు నివేదించుకొనిరి.

మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు యిచ్చిన ఋణానిధులను ఉపయోగించి ఏర్పాటు చేయుచున్న రైల్వేలో ఇది చాలా ముఖ్యమైనది. ఈరావబాబు సుమారు 12 పుణ్యక్షేత్రముల మీదుగా వెళ్లును. ఈరైల్వే నిర్మించుటకై మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు దయతో నిచ్చిన ఋణమును 20 సంవత్సరములలో దఫాలుగా తీర్చివేయవలయునన్న షరతును మార్చి 30 సంవత్సరములవరకును వాయిదాలవీడ యిచ్చుటకు కొంత సానుకూలముగా సహాయముచేయవలసినదిగా కోరుచున్నాము. అని జిల్లాబోర్డువారి సన్మానప్రకటనలో నివేదించిరి.

మాయిరుగారి ఉపన్యాసము

జిల్లాబోర్డువారి సన్మానప్రకటనలోని విన్నపములకు జవాబునిచ్చుచు ఇట్లు ఉపన్యసించిరి.

మీ సన్మాన ప్రకటనలో ద్రవ్యవిషయమైనవి చేసి నవిషయమై ఇదివరలో విచారించుటకు సంక్రాంతిపండుగ సెలవులకు కచ్చేరీలు మూయబడుటకు వీలుకలుగలేదు. కాని త్వరలోనే విచారించబడును. ఇట్టివిచారణచేయుటకు పూర్వము ముఖ్యముగా గమనించవలసిన విషయములు కొన్నిగలవు. స్వల్పకాలములో పూర్తికావలసిన పెద్దపనులకు స్థానికప్రభుత్వమువద్ద నున్నపైకము చాలనప్పుడు అప్పుచేయక తీరదు. ఆయాస్థానిక స్వపరిపాలనా సంఘములకు వచ్చే సాలసరి ఆదాయములలో నిత్యఖర్చులపాను నిల్వ ఉండగల మొత్తమును బట్టియును ఆయాస్థానిక సంఘముల పరిపాలనా సౌవులను సామర్థ్యములను బట్టియును- ఆయాస్థానిక సంఘములయొక్క పరపతి నిర్ణయింపబడి అప్పులివ్వబడును. మీపంజీ జిల్లాబోర్డులవారు ఋణమును దీర్ఘకాలమువరకు యీడ్చుకొని వచ్చుటవల్ల వడ్డీ పెరుగుచుండును. ఒకలక్షరూపాయలు జిల్లాబోర్డులవారు మద్రాసు గవర్నరు మెంటువద్ద అప్పటికికొన్నారని అనుకోండి- వడ్డీనూటికి సాలుకు రు 5 లు అయియున్నది. 20 సం॥ రములలో 20 దఫాలుగా తీర్చేయెడల దఫా 1 కి రు 8,024-4-0 సం॥ అయినది- 20 దఫాలువెరకి మొత్తం రు 1,60,485 లు అయినది.

సదరు లక్షరూపాయల ఋణమునే 30 దఫాలుగా తీర్చేయెడల దఫా 1కి రు 6505-2-5 లు అయినది. 30 దఫాలువెరకి మొత్తము రు 1, 95, 154-8-0 అయినది. 20 సం॥రములవెరకినూలు రు 1, 60, 485 లు మాత్రమే అయినది- కాబట్టి యొక్క వ సం వత్సరముల వాయిదా కోరుటవల్ల ఎక్కువ వడ్డీపెరిగినది- ఈఎక్కువమొత్తమును యిచ్చుటకై జిల్లాబోర్డులవారు రేటుచేయగలను మరింత ఒత్తిడిజేసిఎక్కువపన్నులు గాని, క్రొత్తపన్నులుగాని వసూలు చేయవలసినవచ్చును.

ఇదియుగాక ప్రస్తుత తరమువారు చేసిన ఋణములను దీర్ఘకాలమువరకును తీర్మానముచేయక రానున్న తరములవారి నెత్తిపై నంటగట్టుట భావ్యముకాదు.

ఇంకొకవిషయముకలదు. ఋణముగాతీసుకొన్న మొత్తమును ఏదైనా విధివిధాన ప్రతిఫలము వచ్చెడి వ్యాపారములో వినియోగపరచినయెడల వడ్డీనష్టముగననేభయము ఉండనక్కరలేదు. కాని రస్తాలువగైరా నిర్మించుటయందు వినియోగించిన ద్రవ్యమునకు వడ్డీనిమించిన ప్రతిఫలము ఏమియునులేదు.

ఇదియునుగాక, జిల్లాబోర్డులకు మద్రాసుగవర్నరు మెంటు ఋణము లిచ్చుచున్నారు. మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు ఎక్కడనుంచి తెచ్చియిచ్చుచున్నారు? ఇండియాగవర్నరు మెంటువారివద్ద తెచ్చియిచ్చుచున్నారు. ఇండియా గవర్నరు మెంటుకు 15 సం॥రములలో దఫాలుగా తీర్మానముచేసేవరకుమీద తెచ్చి యిచ్చుచున్నారు. కాని మద్రాసుగవర్నరు మెంటువారు జిల్లాబోర్డులకు యిచ్చేటప్పుడు 20 సం॥రములవాయిదాకు యిచ్చుచున్నారు.

కాబట్టి జిల్లాబోర్డులవారు ప్రతిసాలను చెల్లించే వాయిదా మొత్తమునకు మొత్తము మద్రాసు గవర్నరు మెంటువారు ఇండియా గవర్నరు మెంటుకు చెల్లింపవలసిన వచ్చుచున్నది.

ఇండియా గవర్నరు మెంటువారికి వసూళ్లు సరిగా అందిన సేగాని దేశములోవారికి పరపతి బాగావుండదు.

కాబట్టి యీవిషయములన్నీ బాగుగా ఆలోచించినసేగాని స్థానిక సంఘములవారు పెద్ద పెద్ద ఋణములతో సంబంధించిన పనులను సంకల్పించరాదు.

కొలదిదినములక్రిందటనే ఇంగ్లాండునుంచి వాయువిమానము హిందూదేశమునకు ప్రయాణముచేసి వచ్చినది. మనచక్రవర్తి సం దేశము ను కొని వచ్చినది. వాయువిమానయుగము ఆరంభమైనది. ఈ నూతన వాయుసంచారకాలములో ప్రాతే పద్ధతిగా కాలిబాటలను నిర్మించుట నిరుత్సాహముగా నుండవచ్చును. కాని రైలుమార్గము ఏర్పడిన తరువాతనూడ, కాలినడకను రస్తాలపై ప్రయాణముచేయుటయందలి మానసోల్లాసము ఎట్లు నశించకయున్నదో- అట్లే వాయువిమానములు వచ్చినను రానబాటలపై చేయుప్రయాణములయందలి యానందమును నశింపదు.

హిందూదేశముయొక్క నిజస్థితి నెరుంగ గోరువారు కాలినడకను రాజమార్గముల వెంటనంటి ప్రయాణము చేసిన నది ముఖ్యము కాగలదు.

ఈ కొప్పరస్తా అనేక ప్రముఖమైన పుణ్యక్షేత్రములకు పోవు యాత్రికులకు సౌఖ్యదాయకమై వెలయగలదు. చెంగల్ పట్టణ జిల్లా బోర్డువారు తలపెట్టిన ఈ కార్యము త్వరలో నెరవేర గలందులకు గోరుచున్నాను.

మాయిరుగారి ఉపన్యాసానంతరము వీ. రామస్వామి మొదలియ్యగారు అధ్యక్షులకు కృతజ్ఞతాపదనముల నర్పించిరి. అనంతరము అల్పాహార్యం దొసంగబడి నాటియుపన్యాసము ముగింపబడినది.

అఖిల కర్ణాటక ఆయుర్వేద మండల విద్యాపీఠ కార్యాలయము - శృంగేరి

ఈ ఆయుర్వేద మండలివారి స్థానిక సంఘముయొక్క మూడవ సమావేశము మంగళూరులో ఈ నెల 26 తేదీ సాయంత్రం 5 గంటలకు గోపాల భైషజ్య ఆశ్రమమువద్ద జరుగును. ఈక్రింది విషయములు చర్చింపబడును. సభకు రాజాలనివారు తమ యభిప్రాయములను వ్రాతమాలికముగా తెలియజేయ ప్రార్థితులు.

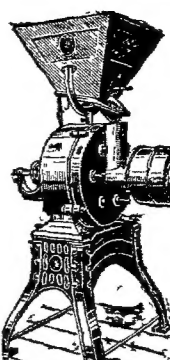
విషయములు

- (1) ఆయుర్వేదగ్రంథప్రచురకార్యము ఒక రిమిటెడు కంపెనీ స్థాపించుట.
- (2) ఆయుర్వేదాభివృద్ధికై పనిచేయుటకై రాష్ట్రీయ మండలము, జిల్లామండలములకు కొన్ని నిబంధనలను ఏర్పాటు చేయుట.
- (3) సభానిబంధనలను ఉల్లంఘించినవారిస్థానే కొత్తసభ్యులను ఎన్నుకొనుట.
- (4) గౌ. డాక్టరు యం. రామరావుగారు ప్రవేశపెట్టిన చిత్తుపట్టమునుగూర్చి హాకీం అబ్దులుఖానుగారు వ్రాసిన లేఖను చర్చించుట.
- (5) జిల్లాలోని ఆయుర్వేదవిద్యాశాలలను తీసివేయవలదని హస్తానుజిల్లాబోర్డువారిని కోరుట.
- (6) బీజపూరు సమ్మేళనము వగైరాలనుగూర్చి ఆలోచించుట.

ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను వ్రాయగోరువారు గోపాల భైషజ్య ఆశ్రమం, కాదేరి మంగళూరు అని వ్రాయవలెను.

రంగూను వైసుభాస్కరుగారికి

డాక్టరు బిరుదు ఒసంగుట
బర్యా గజిటులో యాదిగవర్తి ప్రకటించబడినది :-
రంగూను విశ్వవిద్యాలయ వైసుభాస్కరులకు సర్ రాబర్టు సిడ్నీ గైల్సుగారికి ఛాన్సలరుగారు డాక్టరు ఆఫ్ లాను నొసంగిరి. వారు బర్యాలో విద్యాభివృద్ధికిని, రంగూను విశ్వవిద్యాలయమునకు జేసిన సేవను మెచ్చుకొనుచు యీ బిరుదొసంగబడినది. సర్ గైల్సుగారు వైసు ఛాన్సలరుగనేగాక బర్యా శాసనసభాధ్యక్షులుగనూడ నుండిరి. వారి ఉద్యోగపరిమితి ముగియుచున్నందున త్వరలో యాదేశము విడిచిపోవనున్నారు.

MACHINERY.

Jrus Grinding Mills—
With ball bearings & self-sharpening stones.
Disintegrators — Latest types.
Rice Machinery of every description.
T. & O. Brand Belts
Special cotton and Solid-woven hair.

Water Works fittings—Meters, valves
Coffee Hand Mills—Latest improved designs.
White Artistic Cements.
Sole Agents in India, Burma & Ceylon :—
THAKAR & OPADEY,
20/22, Elphinstone Circle, Fort, Bombay.

1926 - 1927 సం॥రమునందు

చెన్న పురి పందెములు

గిండి

స్పింగ్ మీటింగు (4 దినములు)

నాలగవదినము, శనివారము

22-1-1927

వ్రధమ పందెము

మధ్యాహ్నము 2-1, గంటలకు

నెక్టారుగారి నీలగిరి తేయాకు

క్రొత్తనవత్సరపు తగ్గింపుసరలు

పంజాబు లేక హిందూదేశమందలి యితరప్రదేశముల కన్నిటికిని తపాలచార్జీ లేకనే పంపబడును.

స్వెస్ట్ డస్టు	0-15-0	ఒక పౌను
గోల్డ్ డస్టు	0-18-0	"
ఎస్. ఎస్. డస్టు	0-12-0	"
నెం 2 ఎ. డస్టు	0-11-0	"
ఆరంజి పీకో	0-14-6	"

అడ్వాన్సుతో కూడ మీ ఆర్డర్లను త్వరలోనే పూరింపబడును.

ది నెక్టార్ టి ఫ్యాక్టరీ (1)

మెట్టుపాలేము, (నీలగిరి)

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరము

చరక చికిత్సాస్తానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 3
2046 డాక్టరు శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రి, బెజవాడ.

తేలు మందు

వెల సీసా 1-కి 0-8-0; వి. పి. సహా 0-13-0

తేలుకాటువలన అపాయము లేదుగాని విశేషబాధగదు. తేలుకాటువలన విషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు. బాధరమలవెంట పెద్దసరముదగ్గరనుండి లాగుట ప్రారంభించును. కుట్టి నచోటును బండపారునట్లులుచేసిన, బాధతగ్గును. ఈద్రావకము ననేకులు పరీక్షించిరి. ఇది మిగులఘాటు గలిగి నీటివలె నుండును. చెడకుండుటకు గాను రబ్బరుబీరడా గల సీసాలో ముగ్గు పోయబడినది. కుట్టినచోట కొంచెము మందు పోసిన, బాధ మాయమగును. మందును గలిగియున్న, తాము బాధపడక నితరులకు పుణ్యము గట్టుకొనవచ్చును. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమ్మ తాంజనం డిపో, మదరాసు - బాంబాయి.

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండవగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక 249, వేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

మీ కారు ఎంత మంచిస్థితిలో
నున్నదో అంత మంచిస్థితిలో
మీ బాటరీ గలదా?

బాటరీ తొందరను తొలగించుటకు
మీరు వెస్టింగ్ హౌస్ బాటరీతో అమర్చిన
చాలును. ఒకదానిని అమర్చుడు. అందుచే
గలుగు అద్భుతశక్తులను మీరు గ్రహింప
గలరు. అవసరముగా నున్నప్పుడు మీకు
సమ్మికను గలిగించును.

ధర రు 90 నుండిగలవు

అన్ని కా రేజులందును స్టాకుచేసి
ఉంచబడును.

Sole Agents:—

R. PATEL & Co, 2545
Madras.

Sole Agents also for Wolseley Cars

వెలసరసము త్వరపడుడు గుణమధికము
చంద్ర చూడపాకము ధాతుపుష్టికారి,
శక్తివర్ధకము,
ధాతుసంబంధవ్యాధులకూ, స్త్రీవ్యాధులకూ సంజీవిని. వెల
సేరు ౧ కి మూడురూపాయలు మాత్రము.

శ్రీ భద్ర శాంకరీరసము:— సుగంధ

జ్వరములకు రామబాణము. శిశురోగములకు సంజీవిని.
వెల ౫౦ మాత్రల డబ్బి ౧ కి రూపాయి ౧. మానవ్య సకలవిధ
వ్యాధులకూ శాస్త్రసమ్మతమున మందులు దొరుకును. త్వరలో
వ్రాయుడు.
ఆయుర్వేదకలావిభాగా విద్యార్థి కె. శేషశాస్త్రి ఎ.వి.ఎస్.
ఆయుర్వేదశాల, శృంగేరి, మైసూరుజిల్లా.

ప్రాచీనార్యక థావళి గ్రంథమండలి

పూర్వహిందవవిజ్ఞానమువైపుగొప్పసింహావలోకము
అష్టాదశపురాణములలోనున్న యద్భుతకథలు మట్టుకు
సుబోధమున వచనములో ప్రకటించుచున్నాము.

‘భారతకథావళి’ ప్రథమగ్రంథము

తెలుగు భారతములో లేనివిహాడ మూలమునుండి తీసి
28 కథలను సులభతైలిని వ్రాసితిమి. సమస్తనీతులను, యుక్తు
లును, సర్వములను గలవు. వెల చందాదారులకు 0-8-0.
యితరులకు 0-10-0. చందాదారులకు ప్రవేశరూసు 0-2-0.
రాబోవుగ్రంథరాజము భాగవతకథావళితయారగుచున్నది.
వలయువారు : కం. పి. బసవరాజుగారు, ఆంధ్రగీర్వాణవిద్యా
యము-కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా అని వ్రాయవలయును

నూతనయౌవనబలములకు

అమృత రత్నాకరం 45 బుడరు వీధి మద్రాసు వారి
పీర్వబండ్ యితర మందులవలె తాత్కాలికసాక్ష్యాభిలాషను.
కలుగజేయుచుండు కాదనియు దేహమునకు శాశ్వతమైన బలము
ఆరోగ్యము నూతనయౌవన మంకురింప జేయు సనియు తెలిసి
కొంటిని. పి.శ్రీ. రాములు, అసిష్టంట్లు స్టేషనుమాస్టరు, జేతంచెర్ల

1 క్షీర బలాత్తైలము 2126

శ్రీ ముక్త్యాల రాజాగారు తయారుచేయించినది.
నమస్త వాతవ్యాధులను గుదుర్చును. అనేకులు
వాడి మెచ్చియున్నారు. వివరములకు వ్రాయుడు.
ఆర్థరసాయనశాల ముక్త్యాల, (కృష్ణా.)

మైసూరు సబ్బులను

ఉపయోగింపుడు

దేహమునకు, వస్త్రములకు శ్రేష్ఠమైనది

గుణమునందు దీనికి సమానమైనదేనియులేదు. మైసూరు
చందనసబ్బులకు ఒకవిధమైన అందముగలదు. దీనియందుగల
రంజింపజేయు గుణము, సున్నితమైన సువాసన మొదలగునవి
అనుభవజ్ఞులకు సంతోషమును గల్గించును.

ప్రతివోటును దొరకను. (1)

గవర్న మెంటు సబ్బు ఫ్యాక్టరీ,

బెంగళూరు.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి నెలతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదీని తప్పక

ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;

ఆరు మాసములకు
రు 3-0-0;

విశిష్టత
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకారులచే వ్రాయబడిన గంగలనిర్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రచురింపబడుచుండును.

విద్యాధిమలచే వ్రాయబడిన స్వయంశిల్ప సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లనవచ్చును,
నవీనభాన పరింప లతో నింకెచ్చుచున్న పద్ధతులు కలు ప్రచురింపము లాచున్నవి
సంవిహాసమునుండి ప్రకటించబడు ప్రతివ్యాసమునకు వ్యాసవర్తయొక్క రాగపటము మాత్ర ముండగలదు.

నూతన సంవత్సర ప్రారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే

రచించబడిన **శ్రీనాథుడు** (అను నాటకమును)

క్రాంతిపల్లి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన **ప్రసన్నవంశము** (అను నవలయును)

ప్రతిమాసమునకు ఐదవభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.

చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమము.

విలాసము:— **భారతీకార్యాలయము, తపాలపెట్టె 212, మద్రాసు.**

మంచితరుణము త్వరపడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కారిక మాహాత్యము

పురాణము

గ్రంథకర్త—అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.

ఇది స్కాంధపురాణములోని సవత్సరము సుకాతా
పరిగణితమగు దానికి మాతాంధ్రకారికము. కథ లర్హద్యుత
ములు తైలి మనోహరము. అనేక పండితకవులచే చెప్పు జెంది
నది కారికమాసములో శేషి, యితరకాలములలో శేషి.
హిందువు లెల్లజడవి పురుషార్థము శాస్త్రింపదగిన గ్రంథము.
పద్యములు సులభమైతో వ్రాయబడినవి. 180 పేజీలు.

పోస్టు ఖర్చులు గాక వెల రు 1-0-0 మాత్రమే

అనివెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,

కొవ్వూరు, పశ్చిమగోదావరిజిల్లా.

కేథరిన్

గ్రంథకర్త:—శరణరామస్వామి చౌదరి

రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథమైన కనువాదము.
లోకప్రసిద్ధమైన ఒకవీరమాత చరిత్రము. అందరును చెనువలసిన
సులభతైలిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్యనాథాయనగాక
అమూల్యమగు పీఠిక గలదు. రు 0-4-0.

ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయము, మద్రాసు.